

*Πρεσβυτέρου π. Γεωργίου Γιάν
Δρ. Θεολογίας Πανεπιστημίου τοῦ Καρόλου
Πράγα Τσεχίας*

**Πορεία πρὸς τὴν
«Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον»:
Μία συνεχῆς ἀπομάκρυνσις
ἀπὸ τὴν Γνησία καὶ Ἀγιοπατερικὴ Ὁρθοδοξία**

**Ἐκκλησία Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
Ἱερὰ Μητρόπολις Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς
2015**

*Πρεσβυτέρου π. Γεωργίου Γιάν
Δρ. Θεολογίας Πανεπιστημίου του Καρόλου
Πράγα Τσεχίας*

Πορεία πρὸς τὴν «Ἀγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον»:

**Μία συνεχῆς ἀπομάκρυνσις
ἀπὸ τὴν Γνησία καὶ Ἀγιοπατερικὴ Ὁρθοδοξία**

A'. Εἰσαγωγή

B'. Ὁ πατριάρχης Ἰωακεῖμ Γ'

Γ'. Ὁ πατριάρχης Μελέτιος Δ' καὶ τὸ Πανορθόδοξο Συνέδριο τοῦ 1923

Δ'. Ὁ πατριάρχης Βασίλειος Γ'

Ε'. Πρῶτες ἐνστάσεις καὶ ἀποδοκίμασις

Ζ'. Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας

Ζ'. Ἡ Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1961

Η'. Ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1968

Θ'. Οἱ Α' καὶ Γ' Προσυνοδικὲς Πανορθόδοξες Διασκέψεις

Ι'. Ἡ νέα ἐκκλησιολογία τῶν καινοτόμων οἰκουμενιστῶν

ΙΑ'. Τὸ Κείμενο «Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ»

ΙΒ'. Ὁ Ἑλβετίας Λαμασκηνὸς καὶ ἡ «διάσπασις» τῆς Ἐκκλησίας

ΙΓ'. Συνοδικότητα ἢ ἀνατολικὴ ἐκδοχὴ τοῦ «Παπικοῦ Πρωτείου»;

ΙΔ'. Ἡ ἀναγνώρισις τῆς Η' καὶ τῆς Θ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

ΙΕ'. Ἡ Δ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις

Ις'. Ἐπίλογος

* Ἐκδοσις α', Αὐγουστος 2014 (Τσεχικά).

* Ἐκδοσις β', Φεβρουάριος 2015 (Ἑλληνικά, βελτιωμένη).

**Ἱερὰ Μητρόπολις Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς
Ἐκκλησία Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος**

Εὐχαριστίες

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω
τὴν βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη μου
στὸν Θεῖο Δομῆτορα τῆς Ἐκκλησίας,
διότι μὲ ἀξίωσε νὰ φέρω εἰς πέρας
τὴν ταπεινὴ μου αὐτὴ ἐργασία.

Ἐπίσης, εἰλικρινὲς εὐχαριστίες ὀφείλω
στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Κυπριανό,
τόσο γιὰ τὴν εὐλογία καὶ τὴν προτροπὴ του
νὰ προβῶ στὴν συγγραφὴ τῆς παρούσης ἐργασίας,
ὅσο καὶ γιὰ τὴν πράγματι πολύτιμη
καὶ πολυμερῆ συμπαράστασί του στὴν προσπάθειά μου,
ὡς καὶ τὴν ἐπίπονη καὶ ἐπίμονη ἐπιστάσια του,
γιὰ νὰ ἔχη πληρότητα
ἢ θεώρησις ἐνὸς τόσο σοβαροῦ θέματος.

Θὰ ἦταν ὁμως ἀδύνατος ἡ παρουσίασις τῆς ἐργασίας αὐτῆς
χωρὶς τὴν πολύμοχθη συνεισφορὰ
τοῦ Ἐργαστηρίου τῆς Μοναστικῆς Ἀδελφότητος
τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, στὶς Ἀφίδνες Ἀττικῆς.
Οἱ ταπεινὲς εὐγνώμονες εὐχὲς μου πάντοτε θὰ ἀκολουθοῦν
τὴν Ὁσιωτάτη Καθηγουμένη Γερόντισσα Ταξιαρχία
καὶ τὴν Συνοδία Αὐτῆς.

*† Πρεσβύτερος π. Γεώργιος Γιὰν
Δρ. Θεολογίας Πανεπιστημίου τοῦ Καρόλου
Πράγας Τσεχίας*

*6η Φεβρουαρίου 2015 ἐκ. ἡμ.
† Μνήμη τοῦ Ἁγίου Φωτίου Μεγάλου,
Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως,
Φωτιστοῦ τῆς Μοραβίας
διὰ τῶν Ἁγίων Ἰσαποστόλων
Μεθοδίου καὶ Κυρίλλου*

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καγὼ ὁ τάλας, δεδοικὸς τὸ Κοιτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1321)

Πορεία πρὸς τὴν «Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον»: Μία συνεχῆς ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν Γνησία καὶ Ἀγιοπατερικὴ Ὁρθοδοξία

Α'. Εἰσαγωγή

Τὴν περίοδο 6-9 Μαρτίου 2014 πολ. ἡμ., πραγματοποιήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολι ἡ Σύναξις τῶν Προκαθημένων τῶν ἐν Καινοτομία ἐπίσημων τοπικῶν ἐκκλησιῶν, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη ἡ σύγκλησις τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου» τῶν καινοτόμων ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν τὴν Πεντηκοστὴ τοῦ ἔτους 2016¹.

Στὴν Ὁμιλίᾳ του ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων Τριῶν Νέων Ἱεραρχῶν (Κυριακὴ, 3.11.2014 ἐκ. ἡμ.), ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανὸς ἐδήλωσε, ὅτι αὐτὴ ἡ Σύνοδος ἦδη «ἐκ τῶν προτέρων» δύναται «νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ψευδοσύνοδος», ἡ ὁποία, ἐὰν τελικὰ πραγματοποιηθῆ, «θὰ καταστήσῃ ἀγεφύρωτο πλέον τὸ χάσμα μεταξὺ τῆς Γνησίας Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν Οἰκουμενιστῶν»².

Ἄρά γε, ὑπάρχουν ἀντικειμενικοὶ λόγοι, στοὺς ὁποίους εἶναι δυνατὸν νὰ στηριχθῆ μία τοιαύτη ἀξιολόγησις;

Μία προσεκτικὴ μελέτη τῆς ἱστορίας τῆς συγκλήσεως τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου», ὅπως ἐν συνεχείᾳ θὰ διαπιστώσουμε αὐτό, δικαιολογεῖ πλήρως τὴν τοποθέτησι τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Κυπριανοῦ.

Ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ θέμα μείζονος σημασίας τῆς τρεχούσης

1. Μητροπολίτου Ἑλβετίας Ἱερεμίου, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθμ. 761/30.4.2014, σελ. 17-19.

2. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ, «Ἡ Γνησία Ὁρθοδοξία ἐν ὄψει τῆς προκλήσεως τοῦ 2016» (βλ. <http://www.hsir.org/pdfs/2014/11/17/20141117aOmilia+Mhtropol3NeonIerarxon14.pdf>).

εκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητος, τὸ ὁποῖο ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν Γνησία Ὁρθοδοξία μία ὑπεύθυνη, σοβαρὴ, καὶ τεκμηριωμένη κριτικὴ, θὰ παρουσιάσουμε στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν ἓνα περίγραμμα τῶν κυρίων *σταθμῶν* τῆς μακρόχρονης ἱστορίας τῆς ὑπὸ τῶν *Οἰκουμενιστῶν* τοῦ Φαναρίου καὶ τῶν μετ' αὐτῶν ὁμοφρονούντων σχεδιαζομένης «Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου», τὸ ὁποῖο θὰ μᾶς προσφέρει βασικὰ στοιχεῖα, προκειμένου νὰ δυνηθοῦμε, σὲ μία προοπτικὴ ποιμαντικὴ καὶ ἱεραποστολική, νὰ προσεγγίσουμε αὐτὸ τὸ πολὺπλοκο καὶ πολὺμορφο θέμα.

* * *

Οἱ πρώτες σκέψεις σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάγκη συναντήσεως τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σὲ πανορθόδοξο ἐπίπεδο εἶχαν ἐμφανισθῆ στὶς ἀρχὲς τοῦ Κ' αἰῶνος.

Ὅπως εἶναι εὐρέως ἀποδεκτό, ἡ ἔλευσις τοῦ Κ' αἰῶνος φέρνει στὸ ἱστορικὸ προσκηνίον βαθεῖα ἐπαναστατικὲς καὶ ριζικὲς ἀλλαγές, οἱ ὁποῖες ἀγγίζουν ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Εἰδήμονες ἔχουν ἀποδείξει, ὅτι ἡ ἐμβέλεια αὐτῶν τῶν μεταβολῶν ξεπέρασε σὲ βάθος ἀκόμη καὶ τὶς ἀλλαγές, τὶς ὁποῖες ἐγνώρισε ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος μὲ τὴν μετάβασί του ἀπὸ τὸν Μεσαίωνα στὴν περίοδο τῶν νεωτέρων χρόνων.

Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ταραγμένη αὐτὴ περίοδος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναδύεται μία νέα ὄργανωσις καὶ δομὴ τῆς *Νεωτερικότητος*, δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν θίξη καὶ τὴν ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τοιουτοτρόπως, ἀρχίζει καὶ στὴν Ὁρθοδοξία μία διαδικασία βαθειᾶς ἀλλοιώσεως καὶ μεταβολῆς, ἡ ὁποία ἄπτεται τῆς ἰδίας Αὐτῆς Φύσεως.

Στὴν διαδικασία αὐτὴ ἦσαν καθοριστικῆς σημασίας οἱ πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Β'. Ὁ πατριάρχης Ἰωακείμ Γ'

Τὸ 1901, ὁ Ἰωακείμ Γ' ἐκλέγεται ἐκ νέου πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐγκαινιάζει, καινοτομῶν, μία *νέα πορεία*, ἕναν *νέο προσανατολισμὸ* τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου στὸν Κ' αἰῶνα.

Ἦδη, στὴν ἐνθρονιστήρια Ὀμιλία του ἀναφέρεται σὲ δύο *ζητήματα*, στὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ δώσει ἰδιαίτερη ἔμφασι:

- Τὸ πρῶτο *ζήτημα* εἶναι ἡ λύσις τῶν προβλημάτων στὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ὁ ἡγετικὸς ρόλος στὴν προσπάθεια αὐτὴ πρέπει νὰ ἀνήκη στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο σύμφωνα μὲ τὸ κανονικὸ καθεστῶς αὐτοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο προκύπτει ἡ εὐθύνη του γιὰ τὴν διαφύλαξι τῆς Διορθόδοξου Ἐνότητος.

- Τὸ δεύτερο *ζήτημα* ἀφορᾷ τὴν ἐνότητα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, δηλαδὴ τὴν σχέσι τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὶς ἑτερόδοξες Ὁμολογίες³.

* * *

Τὸ ἐπόμενο ἔτος, τὸ 1902, ὁ Ἰωακείμ Γ' δημοσιεύει τὴν «Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον», ἡ ὁποία ἀπευθύνεται σὲ ὅλους τοὺς Προκαθημένους τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ἐγκύκλιος αὐτὴ ἀνοίγει τὸ γνωστὸ *Διάλογο* σὲ πανορθόδοξο ἐπίπεδο μεταξὺ τοῦ Ἰωακείμ Γ' καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν *ἐπισημῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν*.

Πρὸς συζήτησιν προτείνονται τρία θέματα:

- ἡ ἐμβάθυνσις καὶ σταθεροποιήσις τῆς Διορθόδοξου Ἐνότητος;
- ἡ σχέσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ τὸν Δυτικὸ Χριστιανισμό.

Ὁ πατριάρχης ὁμιλεῖ γιὰ εὐσεβῆ καὶ ἐγκάρδιο πόθο, γιὰ «*τὴν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει μεθ' ἡμῶν ἔνωσι αὐτῶν καὶ πάντων τῶν πιστευόντων εἰς Χριστόν*»· σκέπτεται πῶς δύναται «*προλεάσαι τὴν πρὸς τοιοῦτο τέρμα ἄγουσαν ἀνώμαλον ὁδόν*», καὶ «*ἐξευρεῖν τε σημεῖα συναντήσεως καὶ ἐπαφῆς, ἢ καὶ ἀμοιβαίων θεμιτῶν παροράσεων*»· ὅτι μόνο τότε θὰ πληρωθῇ «*ἡ ρῆσις τοῦ Χριστοῦ περὶ μιᾶς ποιμένης καὶ ἐνὸς ποιμένου*»· καὶ ὅτι ὁ *Διάλογος* αὐτὸς θὰ γίνῃ «*ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἐλπίζομένης καὶ ποθητῆς παγκοσμίου χριστιανικῆς ἐνότητος*»·

- ἡ μεταρρυθμίσις τοῦ Ἰουλιανοῦ ἢ ἡ ἀποδοχὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ

3. Εὐαγγελίας Βαρέλλα, Διορθόδοξοι καὶ οἰκουμενικαὶ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' Αἰῶνα, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 63.

Ἡμερολογίου καὶ ἡ δυνατότης τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Πασχαλίου⁴.

Ἄν συγκρίνουμε τὴν Ἐγκύκλιο αὐτὴν τοῦ Ἰωακείμ Γ', διὰ τῆς ὁποίας ἐπιχειρεῖται ἓνα «ἄνοιγμα πρὸς τὸν Χριστιανικὸ κόσμον τῆς Δύσεως βαθειὰ ἐπαναστατικὸ καὶ πρωτοποριακόν»⁵, μὲ τὶς Ἐγκυκλίους, οἱ ὁποῖες εἶχαν δημοσιευθῆ ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν ΙΘ' αἰῶνα (1836, 1838, 1848 καὶ 1895) καὶ ἀντιμετωπίζουν τὸ θέμα τῆς σχέσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ τὴν Δυτικὴ Χριστιανισὺν, διαπιστώνουμε σαφέστατα, ὅτι μὲ τὸν πατριάρχη Ἰωακείμ Γ' ἀναδύεται μία νέα ἀλλοιωμένη αὐτοσυνειδησία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

* * *

Γιὰ τὴν προώθησι τοῦ ὁράματός του, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία μὲ ἐκπροσώπους τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ Ἰωακείμ Γ' προσπαθεῖ νὰ συγκαλέσῃ Τοπικὴ Σύνοδο στὴν Κωνσταντινούπολι, στὴν ὁποία θὰ συμμετεῖχαν καὶ ἐκπρόσωποι ἄλλων Πατριαρχείων.

Ὁ πατριάρχης συνέταξε ἀκόμη καὶ ἓνα *Κατάλογο* μὲ δώδεκα θέματα, τὸν ὁποῖο ἔστειλε στοὺς λοιποὺς Πατριάρχες γιὰ μελέτη.

Τελικὰ, ἡ *Συνάντησις* δὲν πραγματοποιήθηκε.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ ὅμως ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴ μελλοντικῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γιὰ τὴν σύγκλησι τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου»⁶.

4. Τὸ κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου: **Βασιλείου Σταυρίδου**, *Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, Θεσσαλονίκη 1985, σελ. 321 - 327.

5. *Ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας*, Τομ. VIII, Ἀθήνα 2009, σελ. 78.

6. *Ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας*, Τομ. VIII, Ἀθήνα 2009, σελ. 89.

Γ'. Ὁ πατριάρχης Μελέτιος Δ' καὶ τὸ Πανορθόδοξο Συνέδριο τοῦ 1923

Τὸ ἐπόμενο βῆμα στὴν ὁδὸ πρὸς τὴν σύγκλησι τῆς «Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου» πραγματώνει ὁ πατριάρχης Μελέτιος (Μεταξάκης), ὁ ὁποῖος καταλαμβάνει μὲ τρόπο μὴ ἐκκλησιαστικὸ-κανονικὸ τὴν ἔδρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1922.

Ποῖες ἦσαν οἱ προσδοκίαι τῶν τότε πολιτικῶν ἡγετῶν, οἱ ὁποῖοι προώθησαν τὸ *τραγικὸ πρόσωπο* τοῦ Μελετίου στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο, δυνάμεθα νὰ πληροφορηθοῦμε ἀπὸ μία ἐπιστολὴ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἀνδρέα Μιχαλακοπούλου, τὴν ὁποία ἔστειλε τὸ 1916 στὸν Ἐλευθέριο Βενιζέλο.

«*Σεβαστέ μου κ. Πρόεδρε, σᾶς ἔλεγα πρὸ καιροῦ εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὅταν ξεμπερδέσωμεν μὲ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸν ἐθνικὸ ἀγῶνα... πρέπει διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου, νὰ ἀναλάβητε ἕναν ἄλλον, ἐπίσης μεγάλον, τὴν τακτοποίησιν ἐπὶ τὸ νεωτεριστικώτερον τῶν θρησκευτικῶν μας πραγμάτων... Θὰ σᾶς χρειασθῆ νὰ τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀληθῶς ἐπαναστατικῆς μεταρρυθμίσεως ἕνας εὐρείας διανοίας –σχεδὸν σὰν καὶ ἐσᾶς εἰς τὴν πολιτικὴν– κληρικός. Τὸν ἔχετε... Εἶναι ὁ Κιτίου Κύπρου Μελέτιος Μεταξάκης».*

Ἐν συνεχείᾳ, προτείνει στὸν Πρωθυπουργὸ ἕνα *σχεδιάγραμμα* μιᾶς τοιαύτης ἐπαναστατικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ στὸ τέλος τὸν καθησυχάζει νὰ μὴν φοβῆται μήπως ὁ λαὸς «*ἐξαναστή κατὰ τῶν νέων εἰκονοκλαστῶν*», ἀρκεῖ ἡ μεταρρυθμίσις νὰ στηρίζεται στὸ γόητρό του (Βενιζέλου)⁷.

* * *

Καὶ πράγματι, ὁ *δυστυχῆς* πατριάρχης Μελέτιος ἀποδείχθηκε κατὰλληλο πρόσωπο γιὰ τὴν πραγματοποίησι μιᾶς μεταρρυθμίσεως τοῦ εἶδους αὐτοῦ.

Συγκεκριμένα, τρεῖς πτυχῆς τοῦ χαρακτῆρος του τὸν εἶχαν προετοιμάσει γιὰ τὸ καταστροφικὸ αὐτὸ ἔργο, καρπὸς τοῦ ὁποίου ἦταν αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ κατάλυσις τῆς ἐνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸν Κ' αἰῶνα.

• Πρῶτον, ἦταν ἀδίστακτος καὶ φανατικὸς *Μεταρρυθμιστής*. Ὀλίγο μετὰ τὴν κοίμησί του, τὸ περιοδικὸ «Ζωὴ» ἔγραφε:

«*Ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὴν συντηρητικότητα, ἐξεδήλωνεν ἐλευθερίου τά-*

7. Δημητρίου Γατοπούλου, Ἀνδρέας Μιχαλακόπουλος (1875-1938), Ἀθήνα 1947, σελ. 90-93.

σεις, αίτινες πολλάκις ἐνεφανίζοντο ἀσυγκράτητοι... θεωρεῖ δὲ ἀκόμη καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμοὺς εὐπροσαρμοστοὺς εἰς τὴν σκοπιμότητα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς... Μεγαλοπράγμων, ἀεικίνητος καὶ ἀκαταπόνητος, ἀλλὰ καὶ πολυπράγμων τῶν πρωτοβουλιῶν ἀρχηγὸς καὶ τῶν ἀπραγματοποιήτων σχεδίων ἐφευρέτης καὶ σχεδιαστής...»⁸.

Ὁ Μητροπολίτης Κασσανδρείας Εἰρηναῖος, στὸ περίφημό του «Υπόμνημα» εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος, ἀσκεῖ αὐστηροτάτη κριτικὴ στὸν Μελέτιο.

«Τὸ πνεῦμα τῶν νεωτερισμῶν καὶ τῆς ἀνταρσίας... ἐνεσαρκώθη ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μοιραίου Πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη... ἱκανοποιῶν ἀμαρτωλὰς θελήσεις καὶ ἰδιοτελεῖς ἐπιθυμίας ἀλλοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ μυστικῶν ἐταιριῶν, εἰς τὰς ὁποίας φιλοδοξία τυφλούμενος καὶ εἰς τὴν διαφήμισιν τοῦ ἐγὼ του θυσιάζων τὰ πάντα, ὄφειλε τὴν διαδοχικὴν εἰς τὰ ὕπατα τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀξιώματα ἄνοδον αὐτοῦ... διάπλατα ἤνοιξε τὰς πύλας πρὸς πάντα νεωτερισμόν...»⁹.

• Δεύτερον, ὁ πατριάρχης Μελέτιος ἦταν ἐκ βαθείας πεποιθήσεως **Οἰκουμενιστής**.

Ἦδη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς παραμονῆς του στὴν Ἀμερικὴ, πρὶν νὰ ἔλθῃ στὴν Κωνσταντινούπολι, εἶχε συνάψει πολὺ στενὲς σχέσεις μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἀγγλικανῶν.

Τὸ 1922, ἀμέσως μετὰ τὴν ἄνοδό του στὸν Θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως «μονομερῶς καὶ ἄνευ προηγουμένης συμφώνου γνώμης ὄλων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν»¹⁰, ἀνεγνώρισε τὴν ἐγκυρότητα τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν.

Μόνο ἐκ τῶν ὑστέρων ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασί του σὲ ἐπιστολὴ *Τοῖς Προέδροις τῶν ἀγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν*. Σὲ αὐτὴν ἐξηγεῖ, ὅτι ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις θα «διευκόλυνε τὴν ποθητὴν ἔνωσιν» καὶ τοὺς προτρέπει νὰ ἐκφράσουν τὴν γνώμη αὐτῶν, ὥστε «γνωσθῆναι ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος πανορθόδοξον ἀντίληψιν»¹¹.

• Τρίτος παράγοντας, ὁ ὁποῖος ἰκάνωσε αὐτὸν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν τραγικὴ ἱστορικὴ του ἀποστολή, ἦταν ἡ ιδιότητα αὐτοῦ ὡς **μέλους τοῦ Τεκτονισμοῦ**, τοῦ ὁποίου οἱ ἰδεολογικὲς βάσεις εἶναι ἀπολύτως ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὀρθόδοξο Πίστι.

8. Περιοδ. «Ζωή», ἀριθμ. 1195/10.8.1935, σελ. 248.

9. Μητροπολίτου Κασσανδρείας Εἰρηναῖου, «Υπόμνημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος συγκληθεῖσαν 14ῃ Ἰουνίου 1929», Ἀθῆναι 1929, σελ. 18-20.

10. Ἰωάννου Καρμίρη, *Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τομ. II, Ἀθῆναι 1953. σελ. 1026.

11. Αὐτόθι, σελ. 1030.

Ὁ Ἀ. Ἰ. Ζερβουδάκης τὸ 1967, στὸ «Τεκτονικὸν Δελτίον», ἐδημοσίευσε τὸ ἐγκώμιον τοῦ Μελετίου, στὸ ὁποῖο «σκιαγραφῆ ἕνα ἀκόμη φωτεινὸ ἄστρο, ποῦ ἐλάμπρυνε καὶ κατηύγασε τὸν οὐρανὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ γράφων, ὁ ὁποῖος εἶχε γνωρίσει προσωπικὰ τὸν Μελέτιο, καταλήγει τὸ πολυσέλιδον ἄρθρον του μὲ τὰ ἐξῆς λόγια:

«Μὲ τὶς ψυχικὰς ἀρετὰς ποῦ ἦταν προικισμένος ὁ Μελέτιος, μὲ τὴν τετράγωνη λογικὴν του, τὸ ἀνεξάρτητο καὶ ἀπαλλαγμένον ἀπὸ μικρότητες μυαλό του, δὲν εἶναι παράξενο ὅτι βρέθηκε ἔτοιμος νὰ δεχθῆ καὶ τὸ τεκτ.· φῶς... Ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποῦ σὰν τὸν ἀδ.· Μελέτιο, δέχθηκαν τὸν Τεκτ.· καὶ τὸν ἔκαμαν βίωμά των. Καὶ ὑπῆρξε πραγματικὴ ἀπώλεια ὅτι τόσο γρήγορα ἀνακλήθηκε ἀπὸ τὸν Μ.·Α.·Τ.·Σ.· στὴν Αἰών.· Ἄν.·, πρὶν ὀλοκληρώσῃ τὰ ἔργα μὲ τὰ ὁποῖα ἐστεφάνωσε τὸ πέρασμά του ἀπὸ τὸν κόσμον μας»¹².

Καὶ πραγματικά, ὁ πατριάρχης Μελέτιος μετὰ τὴν ἀνοδό του στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνον δὲν ἐδίστασε νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὰ χαρίσματά του αὐτὰ καὶ «ζηλώσας δόξαν μεταρρυθμιστοῦ καὶ ἀνατροπέως τῆς Τάξεως καὶ Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, χάριν ἱκανοποιήσεως κοσμικῶν, πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ φιλαireτικῶν σκοπῶν... συνεκάλεσε τὸ λεγόμενον “Πανορθόδοξο Συνέδριον” στὴν Κωνσταντινούπολι ἀπὸ 10 Μαΐου ἕως 8 Ἰουνίου τοῦ 1923»¹³.

* * *

Τὸ Συνέδριον τοῦ Μελετίου, τὸ κακῶς καλούμενον Πανορθόδοξο, συνεχίζει καὶ ἐπεκτείνει ἔτι περισσότερο τὸ ἄνοιγμα τοῦ Ἰωακείμ Γ' πρὸς τὶς αἱρέσεις τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ.

Σημειωτέον, ὅτι τὸ ἄνοιγμα αὐτὸ ἐν τῷ μεταξύ εἶχε περαιτέρω θεολογικῶς ἀναπτυχθῆ καὶ συνοδικῶς ἐγκριθῆ ἀπὸ τὴν κακόδοξο Ἐγκύκλιο τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 1920 «Πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», ἡ ὁποία δικαίως χαρακτηρίζεται ὡς «Καταστατικὸς Χάρτης»¹⁴ τοῦ ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενισμοῦ.

Στὸ Συνέδριον αὐτὸ ἐλήφθη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων μέτρων (ἀποδοχῆ

---

12. Περιοδ. «Τεκτονικὸν Δελτίον», «Ὁργανον τῆς Μεγάλης Στοᾶς τῆς Ἑλλάδος», ἀριθμ. 71/Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1967, σελ. 48-50: «Διάσημοι Τεκτ.·, Μελέτιος Μεταξάκης», ὑπὸ ἀδ.·, Ἀλεξ. Ἰ. Ζερβουδάκη.

13. Ἐπισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος, «2013, Διπλὴ Ἐπέτειος Θριάμβου (843) καὶ Προσβολῆς (1923) τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Ἱστορία καὶ Εὐθὺνη» (βλ. <http://www.hsr.org/pdfs/2013/03/26/20130326aKyrOrth-2013-Omilia.pdf>).

14. Βασιλείου Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Θεσσαλονίκη 1985, σελ. 54.

νέου ἡμερολογίου, προθυμία μονιμοποιήσεως τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, μεταρρυθμίσεις γιὰ κωλύματα γάμων κληρικῶν, διατάξεις νηστείας, ἀργίες ἑορτῶν κτλ...), καὶ ἡ ἀποφάσις περὶ συγκλήσεως τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου τὸ 1925, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς ἐπετειοῦ 1600 ἐτῶν τῆς ἐν Νικαίᾳ Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Στὴν Σύνοδο αὐτὴ ἐπρόκειτο νὰ ἐπικυρωθοῦν σὲ πραγματικὰ πανορθόδοξο ἐπίπεδο οἱ ἀποφάσεις τοῦ *Συνεδρίου τοῦ 1923*, στὸ ὁποῖο συμμετεῖχαν μόνον ἐκπρόσωποι τῶν Πατριαρχείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Σερβίας καὶ Ρουμανίας, ἡ δὲ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ Κύπρου εἶχαν ἐξουσιοδοτήσει τοὺς ἤδη παρόντας νὰ ἐκπροσωποῦν αὐτέες.

Πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ, ὅτι τὸ *Συνέδριο τοῦ 1923* ἄρχισε τὶς ἐργασίες του ὡς «Ἐπιτροπὴ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» καὶ μόνον ἐν συνεχείᾳ, στὴν Συνεδρίασις Γ΄ τῆς 18.5.1923, αὐτο-ανεκηρύχθη σὲ «Πανορθόδοξο Συνέδριο»¹⁵.

* * *

Ἀξίζει νὰ ὑπενθυμίσουμε τὴν σχετικὴ ἄποψι τοῦ ἀειμνήστου Δογματολόγου π. Ἰουστίνου Πόποβιτς:

«Τὸ ζήτημα τῆς προετοιμασίας καὶ τῆς συγκροτήσεως νέας “Οἰκουμενικῆς Συνόδου” τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» «ἀνεκινήθη ἤδη ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μελετίου Μεταξάκη –γνωστοῦ ὡς ὑψηλόφρονος “μοντερνιστοῦ” καὶ μεταρρυθμιστοῦ, ἐξ οὗ καὶ σχισματοποιοῦ ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ– καὶ δὴ εἰς τὸ ὑπ’ αὐτοῦ συγκληθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος 1923 οὕτω καλούμενον “Πανορθόδοξον Συνέδριον”»¹⁶.

15. Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθοδόξου Συνεδρίου, 10 Μαΐου–8 Ἰουνίου 1923, Ἀθῆναι 1982, σελ. 48-50.

16. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Περὶ τὴν Μελετωμένην “Μεγάλην Σύνοδον” τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας* (Ἀπρίλιος 1977), Ἀθῆναι 1977, σελ. 7.

Δ'. Ὁ πατριάρχης Βασίλειος Γ'

Μετὰ τὸν Μελέτιο, συνεχίζει τὴν πορεία γιὰ τὴν σύγκλησι τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου ὁ ὁμόφρων διάδοχος αὐτοῦ, ὁ πατριάρχης Βασίλειος Γ', ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς συνεκέντρωσε στὸ πρόσωπό του τὰ ἴδια ἀπαραίτητα *χαρίσματα*: *τολμηρὸς Μεταρρυθμιστῆς, Οἰκουμενιστῆς καὶ Μασόνος*.

• Ἦδη, ὡς μητροπολίτης Νικαίας, τὸ 1920, εἶχε δημοσιεύσει στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ» μία *Μελέτη* μὲ τίτλο: «*Περὶ ἐκκλησιαστικῶν μεταρρυθμίσεων*», στὴν ὁποία περιγράφει χωρὶς δισταγμοὺς τί πρέπει, σύμφωνα μὲ τὸ τολμηρὸ φρόνημά του, νὰ πραγματοποιηθῆ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουμε «*βελτίωσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ κοινοῦ βίου*»¹⁷.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Βασιλείου Γ' ὄραματιζομένη *μεταρρυθμισις* διακρίνεται ἀπὸ σφοδρὸν ἀντιμοναχικὸ πνεῦμα καὶ πόθο γιὰ πλήρη ἐκσυγχρονισμὸ καὶ προσαρμογὴ τῆς Ἐκκλησίας στὰ δεδομένα μιᾶς ἐποχῆς, ἡ ὁποία μεταλλάζει μὲ ἀλματώδεις ρυθμούς¹⁸.

• Στὸ *Πανορθόδοξο Συνέδριον τοῦ 1923* εἶχε ὑποστηρίξει μὲ μεγάλο σθένος τὴν *νέα πλεῦσι* τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς Δυσμὰς καὶ πρότεινε νὰ μὴν γίνεταί ἀπλῶς σκέψις «*περὶ συσφίξεως τῶν σχέσεων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν καὶ τὴν τῶν Παλαιοκαθολικῶν*», ἀλλὰ νὰ προχωρήσουμε ἐτι περισσότερο καὶ νὰ διαβουλευθοῦμε/σκεφθοῦμε «*περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς*»¹⁹.

• Τέλος, ἦταν καὶ αὐτὸς ἀλλότριος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐφ' ὅσον ἦταν πιστὸς ὀπαδὸς καὶ μέλος τοῦ Τεκτονισμοῦ.

Τὸ «Τεκτονικὸ Δελτίο» ἐδημοσίευσε τὸ 1964 ἓνα σύντομο ἀφιέρωμα στὸ πρόσωπο τοῦ Βασιλείου Γ', τὸ ὁποῖο ἐκυκλοφόρησε καὶ ὡς ξεχωριστὸ τεῦχος: «*Βασίλειος Γ' Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Νικαίας, διαπρεπῆς Ἑλλήν Ἐλευθεροτέκτων*».

Στὸ κείμενο αὐτό, ὁ πατριάρχης Βασίλειος ἐγκωμιάζεται ὡς «*μέγας χριστιανὸς ἱεράρχης καὶ διαπρεπέστατος Ἑλλήν Τέκτων... θαρ-*

17. Περιοδ. «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ», ἀριθμ. 254/29.4.1920.

18. Αὐτόθι.

19. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθοδόξου Συνεδρίου*, 10 Μαΐου - 8 Ἰουνίου 1923, Ἀθῆναι 1982, σελ. 29

ραλέως μεταρρυθμιστής ιεράρχης, επιδιώζας πάντοτε ἐξυγιαντικὲς καὶ συγχρονιστικὲς μεταρρυθμίσεις σ' ὅλες τὶς περιπτώσεις... ἀκόμα καὶ στὸ σοβαρότατο θέμα τῆς ἀδελφικῆς συμβιώσεως τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν»²⁰.

* * *

Ἡ σύγκλησις τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου τὸ 1925 ἀποδεικνύεται ἐν τέλει ἀδύνατος, ὅποτε ὁ πατριάρχης Βασίλειος Γ' ἀποφασίζει νὰ ἀναβάλῃ τὴν σύγκλησίν της γιὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος, τὸ 1926, στὸ Ἅγιον Ὄρος.

Στὸ τέλος τοῦ 1925, ὁ Βασίλειος Γ' δημοσιεύει ἕνα ἀποκαλυπτικὸ *Κείμενο*: «*Διάγραμμα Λειτουργίας τῆς ἐπικειμένης Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου*»²¹, στὸ ὁποῖο φαίνεται πόσο βαθειὰ εἶχε ριζωθῆ στὶς βάσεις τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου ἡ ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν Ἁγιοπατερικὴ ἐμπειρία *ιδεολογία* τῶν Πατριαρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ Κ' αἰῶνος.

Στὸ *Διάγραμμα* ἀνακοινώνονται δύο βασικοὶ στόχοι τῆς ἐπικειμένης Συνόδου:

- «ἀναθεώρησις τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας καὶ προσαρμογὴ αὐτῆς πρὸς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας» καὶ

- «προσπάθεια ἐκ παντὸς τρόπου πρὸς ἐπικοινωνίαν καὶ ἔνωσιν ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ μεθ' ὄλων τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν»²².

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ πατριάρχης Βασίλειος Γ' ἀπαριθμεῖ ἕνα πρὸς ἕνα τὰ θέματα ἐνὸς εὐρυτάτου μεταρρυθμιστικοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖο ξεπερνᾷ ἀκόμη καὶ τὸ φάσμα τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ Συνεδρίου τοῦ 1923.

Ἡ ἐσωτερικὴ σχέσις αὐτῶν τῶν δύο στόχων εἶναι σαφεστάτη: μεταρρυθμίζουμε τὴν ἀσκητικὴ Ὁρθοδοξία τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Θεανθρώπου καὶ τὴν προσαρμόζουμε στὸ ἐπίπεδο τοῦ ἀστικοποιημένου καὶ ἐκκοσμηκευμένου οὐμανιστικοῦ χριστιανισμοῦ Δυτικοῦ τύπου. Μόνο μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐξομαλύνεται ὁ δρόμος γιὰ μία πλέον ἀπρόσκοπτη ἔνωσι τῆς Ὁρθοδοξίας «*μετὰ τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν ἀδελφῶν καὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀπανταχοῦ σεβασμίῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν*»²³.

20. Φ.Κ. Φάλμπου, Βασίλειος Γ'. *Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ ἀπὸ Νικαίας διαπερής Ἑλλήν Ἐλευθεροτέκτων*, Ἀθῆναι, 1964, σελ. 3-11.

21. Ἀρχιμ. Θεοκλήτου Στράγκα, *Ἐκκλησίας Ἑλλάδος Ἱστορία II*, Ἀθῆναι 1970, σελ. 1404.

22. Αὐτόθι.

23. Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920.

Ε'. Πρώτες ἐνστάσεις καὶ ἀποδοκίμασις

Τὸ πατριαρχικὸ Διάγραμμα προεκάλεσε ἔντονη ἀποδοκίμασία καὶ ἰδιαίτερα –ὅπως ἀνεμένετο– ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν Μοναχῶν, ὁ ὁποῖος πάντοτε στὴν ἱστορία διακρινόταν γιὰ μίαν χαρισματικὴν εὐαισθησία στὰ θέματα διαφυλάξεως τῆς γνησιότητος καὶ καθολικότητος τῆς *ἅπαξ παραδοθείσης-ἀποκαλυφθείσης Πίστεως*.

α. Στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν υπεράσπισιν τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τῶν σχεδιαζομένων καινοτομιῶν πρωτοστατεῖ μίαν ἐξέχουσα μορφή τοῦ Ἀθωνικοῦ Μοναχισμοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Γέροντας Δανιὴλ Κατουνακιώτης (1846-1929), ἰδρυτὴς τῆς περιφήμου Ἀδελφότητος τῶν Δανιηλαίων καὶ πνευματικὸς συνοδοιπόρος τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου.

Τὸν Μάιο τοῦ 1925 γράφει μίαν σύντομη πραγματεία μὲ τίτλον: «*Φωνὴ ἐξ Ἁγίου Ὁρους διὰ τὴν ἐπερχομένην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον*», στὴν ὁποία τὸ προαναγγελθὲν *πρόγραμμα* ὑποβάλλεται σὲ κριτικὴν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἁγιοπατερικῆς καὶ Συνοδικῆς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Γέροντας Δανιὴλ ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ σχεδιαζομένη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος δὲν ἀνταποκρίνεται καθόλου στὶς συνοδικὰς προϋποθέσεις, ὅπως διαφαίνονται ἀπὸ τὰ Πρακτικὰ τῶν Ἁγίων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ἡ μελέτη αὐτῶν τῶν πηγῶν μᾶς διδάσκει ὅτι οἱ Σύνοδοι συνεκαλοῦντο, προκειμένου νὰ στηλιτεύσουν τὶς κακοδοξίες τῶν αἰρετικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδηλητηρίαζαν τὸ Χριστεπώνυμο Πλήρωμα.

Ἡ Σύνοδος ὁμως αὐτῆ, ἀντιθέτως «*θὰ καθίση εἰς τὸ σκαμνὶν*» τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους γιὰ νὰ τὶς δικάσῃ «*διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως*», ὁδηγούσης στὴν δημιουργία «*πλατείας καὶ εὐρυχώρου ὁδοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν ξένων*»²⁴.

Πολὸν εὐστοχα παρατηρεῖ ὁ Γέροντας Δανιὴλ, ὅτι ἡ πατριαρχικὴ μεταρρυθμισις θέλει νὰ μεταβάλῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν «*ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον... πρὸς τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῶν ξένων αἰρετικῶν*».

Ὁ ἀπώτερος στόχος ὅλης αὐτῆς τῆς προσπαθείας εἶναι νὰ ἐπιτευχθῇ «*διὰ τῆς ὑποχωρήσεως ἡμῶν ἢ ποθητῆ ἔνωσις ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν*»²⁵.

β. Ἄλλη φωνὴ ἐνστάσεως καὶ σφοδροτάτης ἀποδοκίμασίας τοῦ πατριαρχικοῦ *Διαγράμματος* ἠκούσθη ἀπὸ τὸν Γέροντα Φιλόθεο

24. Γέροντος Δανιὴλ Κατουνακιώτου, *Φωνὴ ἐξ Ἁγίου Ὁρους διὰ τὴν προσεχῆ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον*, Ἀθήναι 1926, σελ. 17.

25. Αὐτόθι, σελ. 18.

Ζερβάκο μέσω της επιστολής του «*Περὶ Οἰκουμενικῆς Συνόδου*», διὰ τῆς ὁποίας προειδοποιεῖ τὸν πατριάρχη Βασίλειο καὶ τὴν Σύνοδο αὐτοῦ νὰ προσέξουν νὰ μὴν σχίσουν καὶ διαιρέσουν τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὰς καινοτομίας τους²⁶.

Ἐπιθυμῶν νὰ προφυλάξῃ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν τοὺς κινδύνους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, προτείνει ἕξι ζητήματα γιὰ τὴν ἐπικειμένη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, τὰ ὁποία κατὰ τὴν γνώμη του εἶναι «*ἀναγκαῖα, ὠφέλιμα καὶ συμφέροντα τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ*»²⁷.

Μεταξὺ ἄλλων προτείνει νὰ «*καθαιρεθοῦν καὶ ἀφορισθοῦν οἱ καταφρονηταὶ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων*» καὶ νὰ «*καθαιρεθοῦν καὶ ἀναθεματισθοῦν ὅσοι ποιοῦν καινοτομίας καὶ νεωτερισμούς*»²⁸.

* * *

Τελικά, οὔτε τὸ 1926 ἐκαρποφόρησε ἡ προσπάθεια νὰ συγκληθῇ ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔκρινε, ὅτι θὰ ἦταν περισσότερο συνετὸ καὶ *ρεαλιστικὸ* νὰ συγκληθῇ πρωτίστως μία μικροτέρα καὶ ὀλιγότερον ὑπεύθυνος Σύναξις, ἡ ὁποία ἄνομάσθη *Προσύνοδος*.

Τὸ 1930, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπεδίου, ὀργανώνεται *Σύσκεψις* τῆς «*Προκαταρτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν*», στὴν ὁποία ἐγκρίνεται *Κατάλογος*, περιλαμβάνων δέκα ἑπτὰ θέματα τῆς *Μεγάλης Συνόδου*²⁹.

Τὴν Σύσκεψι αὐτὴ ἀκολουθεῖ μία μακρὰ περίοδος τριάντα ἐτῶν σιωπῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπερισχύουν φωνές, οἱ ὁποῖες ἀμφισβητοῦν τὴν ἀνάγκη συγκλήσεως μιᾶς *Μεγάλης Συνόδου*.

Τοῦτο ἔγινε στὸ *Α' Θεολογικὸν Συνέδριον τῶν Ἀθηνῶν τὸ 1936*, ἐπίσης δὲ στὸ *Συνέδριον τῶν Ἀρχηγῶν καὶ Ἐκπροσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν* (Μόσχα 1948), στὸ ὁποῖο ἀποδοκιμάζεται καὶ τὸ ἴδιο τὸ *οἰκουμενιστικὸ ἄνοιγμα* τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς Δυσμᾶς, ἀφοῦ οἱ ἐκπροσωπούμενες Ἐκκλησίες ἀρνοῦνται νὰ συμμετάσχουν στὴν ἴδρυσι τοῦ *Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν*³⁰.

26. Ὁ Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος, Τομ.Β', ἐκδ. «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 45.

27. Αὐτόθι, σελ. 46.

28. Αὐτόθι, σελ. 45-46.

29. **Εὐαγγελίας Βαρέλλα**, *Διορθόδοξοι καὶ οἰκουμενικαὶ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' Αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 107-109.

30. **Ἰωάννου Καρμῆρη**, *Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τ. II, Ἀθῆναι 1953, σελ.1046 -1048.

ζ'. Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔρχεται ἐκ νέου νὰ ἀναζωογονήσῃ τὴν ἐν ληθάργῳ κειμένην ιδέαν τῆς *Μεγάλης Συνόδου*.

Τὴν ἀποστολὴ αὐτὴ ἀναλαμβάνει ὁ Ἀθηναγόρας, ὁ ὁποῖος ὡς «προφήτης» τῆς νέας ὀρθοδοξίας τῶν καινοτόμων ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς τέκτων³¹, ἐτόλμησε νὰ μετακινήσῃ ὅλα τὰ «ὄρια», «ἅ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν».

Στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνον ἀνέρχεται τὸ 1948 καὶ ὑπὸ τὴν καθοδηγησί του ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησία, ἡ πάλαι ποτὲ διαλάμψασα τὸ Φῶς καὶ τὴν Ἐλπίδα τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, «ἀνακινεῖ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα καὶ προχωρεῖ τολμηρῶς εἰς στοχαστικὰς προσαρμογὰς καὶ ριζικῶς ἀνακαινιστικὰς προτάσεις»³².

* * *

Στὴν γενικὴ ἀλλαγὴ τοῦ κλίματος τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου, μὲ τὴν ὁποία ἔρχεται καὶ μία νέα ἰσχυρὰ ᾠθησις στὴν διαδικασία τῆς προσεγγίσεως τῆς Ὀρθοδοξίας μὲ τὸν Δυτικὸ Χριστιανισμὸ σὲ μία ἐνωτικὴ προοπτικὴ, συμβάλλουν ἰδιαίτερος δύο γεγονότα:

α. ἡ ἴδρυσις τοῦ *Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν* στὸ Ἄμστερνταμ τὸ 1948, μὲ τὴν καθοριστικὴν σημασίαν συμμετοχῆ τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν, καὶ

β. ἡ σύγκλησις τῆς *Β' Βατικανῆς Συνόδου* τὸ 1962-1965, ἡ ὁποία μὲ τὸ ριζοσπαστικὸ *aggiornamento*³³ ἀνατρέπει ὀλοσχερῶς τὴν μέχρι

31. Ἐγράφετο τὸ ἔτος 1964: «Ἐν Παρισίοις ἐξεδόθη βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον “Οἱ υἱοὶ τοῦ Φωτός”, ἐν τῷ ᾧ ἀναφέρεται ὅτι ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας εἶνε Μασόνος. Εἰς τὴν σελ. 313 ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ πατριάρχου ὡς Μασόνου. Ἐφ’ ὅσον ὁ Πατριάρχης δὲν προβαίνει εἰς διάψευσιν, εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνέγνωσαν τὸ βιβλίον, εἰς καθημερινὰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς ἔντυπα ἐξ Ἀμερικῆς τὴν **φρικτὴν εἰδήσιν**, ὁ σκανδαλισμὸς παραμένει ἐξ αἰτίας πλέον οὐχὶ τῶν δημοσιογράφων, ἀλλ’ ἐξ αἰτίας τοῦ ἰδίου τοῦ Πατριάρχου, ὁ ὁποῖος ἀδιαφορεῖ ἢ δὲν θέλει, δι’ οὗς λόγους αὐτὸς γνωρίζει, νὰ προβῇ εἰς διάψευσιν τῆς εἰδήσεως»

(βλ. ἄρθρον: «Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἀθηναγόρας, 1886-1972. α) Δηλώσεις, β) Μηνύματα, γ) Ἐνέργειαι», περιοδ. «**Ὀρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία**», ἀριθμ. 18-21/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 197).

32. **Εὐαγγελίας Βαρέλλα**, *Διορθόδοξοι καὶ οἰκουμενικαὶ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' Αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 113.

33. **Aggiornamento (ἀτζιορναμέντο)** • ἦταν μία ἀπὸ τὶς λέξεις-κλειδιά κατὰ τὴν διάρκεια τῆς *Β' Βατικανῆς Συνόδου*. • Χρησιμοποιήθηκε γιὰ νὰ σημάνη ἓνα πνεῦμα ἀλλαγῆς καὶ εὐρύτητος, ἀναθεωρήσεως, ἐκσυγχρονισμοῦ, προσαρμογῆς σὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου, ἄνευ ἀλλαγῆς τοῦ περιεχομένου τῆς παραδόσεως.

τότε παγιωμένη κλειστή στάσι τοῦ Παπισμοῦ πρὸς τὰ ἔξω.

* * *

Τεράστιο ἦταν τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς, τὴν ὁποία προεκάλεσε ἡ θητεία τοῦ Ἀθηναγόρου στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο (1948-1972).

Οὐδεὶς ἄλλος συνέβαλε στὴν διαδικασία τῆς σταδιακῆς διαβρώσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ὁμολογίας καὶ ἐκκλησιολογικῆς αὐτοσυνειδησίας τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν, ὅσον ὁ Ἀθηναγόρας, ὁ ὁποῖος εἶχε φθάσει καὶ μέχρι τῆς ἐσχάτης ὑβρεως νὰ ὀμιλῇ γιὰ τὴν **ἐπανίδρυσι** τῆς Μιᾶς, Ἀγίας καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας διὰ μέσου τῆς ἐνώσεως τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸν πολυ-αιρετικὸ Παπισμὸ:

«Εἰς τὴν κίνησιν πρὸς τὴν Ἐνωσιν, δὲν πρόκειται ἡ μία Ἐκκλησία νὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν ἄλλην, ἀλλ' ὅλαι ὁμοῦ νὰ ἐπανιδρῦσωμεν τὴν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐν συνυπάρξει εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν, ὅπως ἐξῶμεν μέχρι τοῦ 1054, παρὰ καὶ τὰς τότε ὀφισταμένας θεολογικὰς διαφοράς»³⁴.

Σύμφωνα μὲ τὴν Ἀγιοπατερικὴ Παράδοσι, δὲν εἶναι ἡ Σύνοδος, ἡ ὁποία δίδει τὸ κῦρος στοὺς συνοδικοὺς Πατέρας, ἀλλὰ οἱ Πατέρες, οἱ ὁποῖοι ἐτοιμάζουν καὶ μετέχουν στὴν Σύνοδο, εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν Ὁρθοδοξία τῆς Ὁμολογίας καὶ τοῦ Βίου αὐτῶν, παρέχουν κῦρος καὶ αὐθεντία στὴν Σύνοδο.

Στὴν περίπτωσι τῆς «Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου», εἶναι ἀπολύτως σαφές, ὅτι ἡ ὀρθοδοξία καὶ ἡ ὀρθοπραξία τοῦ Βασιλείου Γ', τοῦ Μελετίου Μεταξάκη, τοῦ Ἀθηναγόρου καὶ τῶν διαδόχων τους, καθορίζει τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ κῦρος τῆς.

* * *

Ὁ Ἀθηναγόρας, στὴν Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιο τοῦ 1952, ζητεῖ τὴν γνώμη τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν στὸ ἐρώτημα:

«τίνες διαγραφαί, τροποποιήσεις καὶ προσθήκαι δεόν ἵνα γένωνται ἐν τῷ ὑπὸ τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἐν ἔτει 1930 συνελθούσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντι καταλόγῳ θεμάτων»³⁵.

Ἐπίσης, τὸν ἀπασχολεῖ ἔντονα τὸ θέμα τῆς μέχρι τότε ἀποτυχημένης τακτικῆς καὶ σκέπτεται πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συμβάλῃ στὴν ἐφεύρεσι μιᾶς δυναμικώτερης προπαρασκευαστικῆς διαδικασίας.

Ἐν τέλει, ὁ Ἀθηναγόρας καθιερώνει ἕναν νέο θεσμό, τὶς περιώνυμες *Πανορθόδοξες Διασκέψεις*, οἱ ὁποῖες ἐπρόκειτο νὰ ἀναζωπυρώσουν τὶς διορθόδοξες σχέσεις, ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν γιὰ τὴν σύγκλησι τῆς *Μεγάλης Συνόδου*.

³⁴. Ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Ἱ. Βασιλοπούλου, *Ἀπὸ τὴν Πορεία τῆς Ἀγάπης*, Ἀθήναι 1968, σελ. 87, ἐκ τοῦ Μηνύματος ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων 1967 τοῦ πατριάρχου Ἀθηναγόρου.

³⁵. Ἰωάννου Καρμίρη, *Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τομ. ΙΙ, Ἀθήναι 1953. σελ. 981.

Ζ'. Η Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1961

Ἡ Διάσκεψις αὐτή, ἡ ὁποία –κατὰ τοὺς *Οἰκουμενιστὰς*– «ἀποτελεῖ σταθμὸν ἱστορικὸν διὰ τὴν ὀρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν»³⁶, συνέρχεται τὸ 1961 στὴν Ρόδο.

Ἐκεῖ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν ἐπεξεργάζονται τὸ θεματολόγιο τοῦ Βατοπεδίου (1930) καὶ ἐγκρίνουν ἕναν εὐρύτατο *Κατάλογο* πλέον τῶν ἑκατὸ θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὶς διαφορὰς πτυχὰς τῆς ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ συνοψίζονται σὲ ὀκτὼ ἐνότητες.

Οἱ σημαντικώτερες ἀλλαγὰς ἐντοπίζονται κυρίως στὴν πέμπτη ἐνότητα: «*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον*».

Ὅπως θὰ ἀνέμενε κανεὶς, αὐτὲς οἱ ἀλλαγὰς ἀντανακλοῦν τὴν πρωτοφανῆ ἐξέλιξι τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, ἡ ὁποία κατὰ τὸ ἔτος 1930 ἦταν ἀκόμη στὰ σπάργανα.

Ἡ Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις δὲν εἶναι μόνο ἕνας σπουδαῖος σταθμὸς σὲ ὅλη τὴν ἱστορία τῆς προετοιμασίας τῆς *Μεγάλης Συνόδου*, ἀλλὰ συνέβαλε καθοριστικὰ στὴν διαδικασία τοῦ ἐκπεσμοῦ καὶ τοῦ ἐγκλωβισμοῦ τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν στὴν συγκρητιστικὴ αἵρεσι τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*, ἐφ' ὅσον μὲ τὸ καταρτισθὲν καὶ ἐγκριθὲν θεματολόγιο ἐκεῖνο, ὅλες οἱ ἐπίσημες ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες δεσμεύονται νὰ ἀφιερῶνται στὴν

«*μελέτῃ τῶν τρόπων προσεγγίσεως καὶ ἐνότητος τῶν ἐκκλησιῶν ἐν προοπτικῇ πανορθοδόξῳ*»³⁷.

Ἐπίσης, ἡ κακόδοξος *Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920*, διὰ τῆς ὁποίας εἰσέβαλε στὴν Ὁρθοδοξία ἡ ἐκκλησιοκτόνος αἵρεσις τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*, περιβάλλεται πλέον στὴν *Διάσκεψι τοῦ 1961* μὲ πανορθόδοξο κῦρος:

• ἀποφασίζεται, ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν, «*ἢ ἐν τῷ πνεύματι τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 παρουσία καὶ συμμετοχῇ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει*»³⁸.

36. Αὐτόθι, σελ. 979.

37. Αὐτόθι, σελ. 984.

38. Αὐτόθι, σελ. 984.

Για τούς λόγους αυτούς, τὸ νέο θεματολόγιο χαρακτηρίζεται διακαίως ὡς

«τὸ πρῶτο ἐπίσημο κείμενο... περιβεβλημένο μὲ τὸ κῦρος τῆς αὐθεντίας τοῦ συνόλου τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν»³⁹, τὸ ὁποῖο οἱ καινοτόμοι ὀρθόδοξοι οἰκουμενιστὲς⁴⁰ θὰ χρησιμοποιοῦν ὡς «ἀναμφισβήτητη ἐπίσημη κάλυψη στὶς φιλενωτικὲς πρωτοβουλίες»⁴¹ τους.

Σημειωτέον, ὅτι στὴν Διάσκεψι αὐτῇ, ἐπισήμως προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἦσαν παρόντες ὡς παρατηρηταί, ἀντιπρόσωποι τῶν ἑτεροδόξων κοινοτήτων ἀνατολῆς καὶ δύσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

39. Μανίκα Κωνσταντίνου, «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Διάλογος Ὁρθοδοξίας-Ρωμαιοκαθολικισμοῦ κατὰ τὶς Α΄ καὶ Β΄ Πανορθόδοξους Διασκέψεις τῆς Ρόδου», περιοδ. «Θεολογία», τ. 62, σελ. 170.

40. Ἀπὸ τὴν Εἰσήγησι τοῦ **Γεωργίου Μαρτζέλου** στὸ Συμπόσιο «Ὁ Οἰκουμενικὸς Διάλογος στὸν 21ο αἰῶνα: πραγματικότητες-προκλήσεις-προοπτικές»:

• «Κατόπιν τούτων ἢ οἰαδήποτε ἐν ὀνόματι τῆς Ὁρθοδοξίας ἀρνητικὴ στάση ἢ ἀντίδραση ἐκ μέρους ὀρισμένων εὐσεβῶν Χριστιανῶν ἐναντι τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ εἰδικότερα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση, στοὺς διμερεῖς θεολογικοὺς διαλόγους, καθὼς καὶ στοὺς πολυμερεῖς στὰ πλαίσια τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, εἶναι ἀντίθετη μὲ τὴν **πανορθόδοξως καὶ ὁμοφώνως ἐκφρασθεῖσα συνείδηση καὶ βούληση τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας** καὶ συνιστᾷ ἀθέτηση τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι εἰλημμένων ὁμοφώνων ἀποφάσεων τῆς Ἐκκλησίας σὲ πανορθόδοξο ἐπίπεδο».

(Βλ.<http://panagiotisandriopoulos.blogspot.gr/2013/01/21.html>).

41. Μανίκα Κωνσταντίνου, «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Διάλογος Ὁρθοδοξίας-Ρωμαιοκαθολικισμοῦ κατὰ τὶς Α΄ καὶ Β΄ Πανορθόδοξους Διασκέψεις τῆς Ρόδου», περιοδ. «Θεολογία», τ. 62, σελ. 173.

Η. Ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1968⁴²

Ἐνα ἀκόμη σημαντικὸ βῆμα πρὸς τὴν «Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον» πραγματοποιεῖται στὴν Δ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν στὸ Σαμπεζῦ τὸ 1968, στὴν ὁποία γιὰ ἄλλη μία φορὰ τροποποιεῖται τὸ θεματολόγιο, καὶ εἰσηγεῖται ἐπὶ πλέον μία *νέα τακτικὴ* γιὰ ὅλη τὴν προπαρασκευαστικὴ διαδικασίαν.

Πρῶτον, ἐγκαταλείπεται ἡ ἰδέα τῆς συγκλήσεως τῆς *Προσυνόδου*, διότι δὲν ὑποστηρίζεται ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξο Παράδοσι καὶ οὐσιαστικῶς δὲν προσφέρει κανένα ὄφελος.

Δεύτερον, ἰδρύεται ὁ νέος θεσμὸς τῶν *Προσυνοδικῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων*, οἱ ὁποῖες ἐπωμίζονται τὴν εὐθύνη τῆς καταρτίσεως ὀριστικοῦ *φακέλου* γιὰ τὸ κάθε θέμα, τὸ ὁποῖο ἀργότερα θὰ ὑποβληθῆ πρὸς ἔγκρισιν στὴν «Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον».

* * *

Σύμφωνα μὲ τὴν νέα διαδικασία, πρὶν ἀπὸ κάθε *Προσυνοδικὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν*, προβλέπεται ἡ ἐξῆς πορεία:

- Συνιστῶνται οἱ διορθόδοξες τεχνικὲς *Ἐπιτροπές*, οἱ ὁποῖες μελετοῦν τὰ ἐγκριθέντα θέματα καὶ ἐτοιμάζουν εἰσηγητικὴ *Ἐκθεσι* ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου θέματος.

- Κατόπιν, ἡ *Γραμματεία ἐπὶ τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου* φροντίζει διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν στὶς κατὰ τόπους Ἐκκλησίες, πρὸς μελέτην καὶ τυχὸν παρατηρήσεις ἢ προσθήκες.

- Ἐν συνεχείᾳ, παραλαμβάνει τὴν σκυτάλην ἡ *Διορθόδοξος Προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ*, ἡ ὁποία ἐπεξεργάζεται τὸ ὑλικὸ αὐτὸ καὶ διατυπώνει μίαν ἐνιαίαν ἄποψιν, ἡ ὁποία προωθείται στὴν *Προσυνοδικὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν* γιὰ συζήτησιν καὶ τελικὴ ἔγκρισιν.

- Ὑπαρχούσης συμφωνίας, κλείνεται πλέον ὁ *φάκελος* καὶ εἶναι ἕτοιμος γιὰ ἀποστολὴν στὴν «Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον» πρὸς ἔγκρισιν.

* * *

Θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθῆ, ὅτι ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1968, ἐν ὄψει τῆς Δ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν στὴν Οὐψάλα (1968), ἐξέδωσε τὴν ἐξῆς χαρακτηριστικὴν

---

42. Εὐαγγελίας Βαρέλλα, *Διορθόδοξοι καὶ οἰκουμενικαὶ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' Αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 119-121.

Ἀπόφασιν:

«Ἡ ἐν Γενεῦῃ συνελθοῦσα Διόρθοξος Ἐπιτροπὴ ἐκφράζει τὴν γενικὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνείδησιν, ὅτι ἀποτελεῖ ὀργανικὸν μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν...»⁴³.

Παρατηρήσεις:

α. Ὡς γνωστόν, κατὰ τὴν Πατερικὴ καὶ Συνοδικὴ Παράδοσί μας, ἡ «γενικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνείδησις» ἐκφράζεται μόνον καὶ ὀριστικῶς μέσῳ μιᾶς Μείζονος-Πανορθοδόξου-Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

• Ἡ Σύνοδος ὅμως αὐτὴ ὑποτίθεται, ὅτι προετοιμάζεται καὶ ἀναμένεται ἐδῶ καὶ ἀρκετὲς δεκαετίες!...

β. Ἄρά γε, πότε ἐξεφράσθη ἡ Γενικὴ Συνείδησις τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτι ἡ Μία καὶ Μοναδική, Ἄδιαίρετος καὶ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ μέλος-τιμῆμα καὶ μάλιστα ὀργανικὸν τοῦ παμπεριεκτικοῦ προτεσταντικοῦ Σωματείου τῆς Γενεῦης; Τὸ ὅλον εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ περιέχεται σὲ ἓνα ἀπότμημα;

• Ὅντως, ἡ Ἀπόφασις-Ὁμολογία αὐτὴ καταδεικνύει τὴν πλήρη καταστροφὴ τῆς Γνησίας Συνοδικότητος στὰ ὅρια τῆς λεγομένης ἐπισήμου ὀρθοδοξίας.

43. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου-Εὐαγγελίας Βαρέλλα, *Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, Θεσσαλονίκη 1996, σελ. 367.

Θ'. Οί Α' και Γ' Προσυνοδικές Πανορθόδοξες Διασκέψεις

Η **πρώτη** κατά σειράν Προσυνοδική Πανορθόδοξος Διάσκεψις πραγματοποιήθηκε στο Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στο Σαμπεζὺ τῆς Ἑλβετίας τὸ 1976, ὅπου ἐγινε ἡ τελικὴ συμπλήρωσις καὶ ὀριστικὴ τροποποίησις τοῦ θεματολογίου τῆς «Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου».

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Διασκέψεως αὐτῆς εἶναι ἕνας Κατάλογος, ὁ ὁποῖος περιέχει δέκα θέματα, δυνάμενα νὰ χωρισθοῦν σὲ τρεῖς ἐνότητες:

α. Διορθόδοξες Σχέσεις – Δίπτυχα, Διασπορά, Αὐτοκέφαλον, Αὐτόνομον, Κοινὸν Ἡμερολόγιον·

β. Διαχριστιανικὲς Σχέσεις καὶ Οἰκουμενισμός·

γ. Καθημερινὴ Ζωὴ τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν – Νηστεία, Κωλύματα Γάμου κλπ.⁴⁴.

* * *

Στὸ Σαμπεζὺ τὸ 1986, πραγματοποιεῖται ὁ μέχρι στιγμῆς σημαντικώτερος σταθμὸς τῆς προπαρασκευῆς τῆς «Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου», ἡ Γ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις.

Στὴν *Συνάντησι* αὐτῇ, στὴν ὁποία συμμετέχει σύμπασα ἡ ἐπίσημος ὀρθοδοξία, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν ἐπεξεργάζονται καὶ τελικὰ ἐγκρίνουν τέσσερα ἐπίσημα θεολογικὰ *Κείμενα*⁴⁵:

α. Ἡ σπουδαιότης τῆς Νηστείας καὶ ἡ τήρησις αὐτῆς σήμερον.

β. Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον.

γ. Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις.

δ. Συμβολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς Εἰρήνης, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἀδελφοσύνης καὶ τῆς Ἀγάπης μεταξὺ τῶν Λαῶν, καὶ ἄρσιν τῶν φυλετικῶν καὶ λοιπῶν διακρίσεων.

Μὲ τὰ *Κείμενα* αὐτὰ κλείνουν οἱ *φάκελοι* τῆς β' καὶ γ' ἐνότητος ἐκ

44. *Εὐαγγελίας Βαρέλλα*, Διορθόδοξοι καὶ οἰκουμενικαὶ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' Αἰῶνα, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 126-127· περιοδ. «*Επίσκεψις*», ἀριθμ. 158/1.12.1976· Μητροπολίτου Ἑλβετίας Δαμασκηνοῦ, Πρὸς τὴν Ἀγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον- Προβλήματα καὶ προοπτικά, σελ. 19-32, Ἀθῆναι 1990.

45. Βλ. περιοδ. «*Επίσκεψις*», ἀριθμ. 369/15.12.1986: «*Τελικὰ Κείμενα-Αποφάσεις τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως*» (28.10-6.11.1986).

τῶν δέκα τοῦ θεματολογίου καὶ ὡς εἰσηγητικὲς ἀποφάσεις εἶναι πλέον ἔτοιμοι *ad referendum* στὴν *Μεγάλη Σύνοδο*.

* * *

Ἐξ ἀπόψεως Ὁρθοδόξου Δογματικῆς Θεολογίας καὶ δὴ τῆς Ἐκκλησιολογίας, τὸ σημαντικώτερο *Κείμενο* εἶναι τὸ δεύτερο: «*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον*».

Ὅπως ἀποδείχθηκε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς μελέτης μας, ἡ σχολαστικὰ καὶ γραφειοκρατικὰ σχεδιαζομένη «*Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος*» τῶν *καινοτόμων οἰκουμενιστῶν* ἔχει δύο κυρίουσ στόχους:

α. τὴν μεταρρύθμισι καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ

β. τὴν ἔνωσι αὐτῆς μὲ τὶς ὑπόλοιπες *χριστιανικὲς Ἐκκλησίες καὶ Ὁμολογίες*.

Ἐν τούτοις, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῆ μία τοιαύτη *ἔνωσις*, χρειάζεται πρωτίστως νὰ ἀναπτυχθῆ μία *νέα ὀρθόδοξος ἐκκλησιολογία*, ἡ ὁποία θὰ παρέχῃ τὴν ἀπαραίτητη θεολογικὴ βάσι γιὰ τὴν ἐπιδιωκομένη *ἔνωσι*.

Ἡ θεολογικὴ διατύπωσις, προώθησις καὶ ἐμπέδωσις αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιολογικοῦ νεωτερισμοῦ στὶς *ἐπίσημες τοπικὲς ἐκκλησίες* πραγματοποιεῖται ταυτοχρόνως σὲ δύο ἐπίπεδα:

• μέσω τῆς ἐνεργοῦς συμμετοχῆς τῆς *ἐπισήμου ὀρθοδοξίας* στὴν *Οἰκουμενικὴ Κίνησι* καὶ

• μέσω τῆς προπαρασκευῆς τῆς *Μεγάλης Συνόδου*.

Σὲ πανορθόδοξο συνοδικὸ ἐπίπεδο, ἡ θεολογικὴ βάσις αὐτῆς τῆς νέας ἐκκλησιολογίας τῶν *καινοτόμων οἰκουμενιστῶν* ἐτέθη στὸ προαναφερθὲν κείμενο «*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον*», ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὡς οὕσα ἡ *Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία*... ἀναγνωρίζει τὴν *πραγματικὴν ὑπαρξιν* ὅλων τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν»⁴⁶.

46. Αὐτόθι, σελ. 9.

I: Η νέα εκκλησιολογία τών καινοτόμων οίκουμενιστῶν

Προκειμένου νὰ ἐκτιμηθῆ τὸ πραγματικὸ νόημα τῆς πρωτοφανοῦς αὐτῆς δηλώσεως τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως, θὰ πρέπει νὰ γίνη σαφές τί ἐννοοῦν οἱ καινοτόμοι ὀρθόδοξοι οἰκουμενισταί, ὅταν ὁμιλοῦν γιὰ τὴν ἀναγνώρισι τῆς **πραγματικῆς ὑπάρξεως ὄλων τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν.**

Οἱ καινοτόμοι ὀρθόδοξοι οἰκουμενισταί δὲν ἀποβλέπουν βεβαίως στὴν ἀναγνώρισι τῶν ἐτεροδόξων χριστιανικῶν Κοινοτήτων ὡς ὑφισταμένων καὶ συγκροτημένων καθιδρυμάτων, ἐφ' ὅσον εἶναι αὐτονόητον ὅτι οἱ ἐτερόδοξες Κοινότητες αὐτὲς ὑφίστανται, καὶ δὲν ἔχουν χρεῖα τῆς πανορθοδόξου ἐπιβεβαιώσεως.

Οἱ ἐπίσημες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, γιὰ πρώτη φορὰ σὲ ἐπίπεδο πανορθόδοξο, προβαίνουν σὲ ἀναγνώρισι **οὐσιαστικῆς-πραγματικῆς ἐκκλησιαστικότητος**, ἡ ὁποία δῆθεν ὑπάρχει ἐκτὸς τῶν κανονικῶν καὶ χαρισματικῶν ὀρίων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (*ecclesia extra ecclesiam*).

Δηλαδή, ἐγκρίνουν μίαν αἰρετικὴ ἐκκλησιολογία, ἡ ὁποία εἶναι καρπὸς μακρᾶς ἀναπτύξεως καὶ καλλιέργειας ἐνὸς *δογματικοῦ συγκρητισμοῦ*, αὐτοῦ τούτου δηλαδή τοῦ ἐκκλησιοκτόνου *Οἰκουμενισμοῦ*, σὲ θεωρητικὸ καὶ πρακτικὸ ἐπίπεδο.

Μὲ τὸ Κείμενο αὐτὸ τῆς Γ' Διασκέψεως ἀρτιώνεται καὶ πραγματώνεται τὸ βασικὸ δόγμα τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*, τὸ ὁποῖο οἱ ἴδιοι οἱ *Οἰκουμενιστὲς* ὀρίζουν ὡς ἐξῆς:

«Οἱ Ἐκκλησίες καλοῦνται νὰ ἀναγνωρίσουν ἢ μία στὴν ἄλλη τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ πρόκλησις, τὴν ὁποία θέτει ἡ *Οἰκουμενικὴ Κινήσις ἐνώπιον τῶν Ἐκκλησιῶν*»⁴⁷.

Ἡ Πατριαρχικὴ *Ἐγκύκλιος τοῦ 1920* ἔστρεψε ἀκριβῶς πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτὴ τὸ πηδάλιο τῶν *Καινοτόμων*, ὅταν ἐχαρακτήριζε τὶς ἐτερόδοξες χριστιανικὲς Κοινότητες ὄχι πλέον ὡς αἰρετικές, ἀλλὰ ὡς «*συγγενεῖς καὶ οἰκείας ἐν Χριστῷ*», ὡς «*συγκληρονόμους καὶ συσσώμους τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ*».

Ἐπὶ τῆς θεολογικῆς αὐτῆς βάσεως, οἱ *Οἰκουμενιστὲς* θὰ ἀναπτύξουν τὴν «*διευρυμένη*» ἐκκλησιολογία τους, ἡ ὁποία τηρεῖ πλέον στάσι *περιεκτικὴ καὶ περιχωρητικὴ* ἔναντι τῶν μὴ ὀρθοδόξων.

Αὐτὸ θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργία καὶ υἰοθέτησι μιᾶς

47. Στυλιανοῦ Τσομπανίδη, *Ἐκκλησία καὶ Ἐκκλησίες*, Ἀθήνα 2013, σελ. 13.

νέας ἐκκλησιολογικῆς *αὐτοσυνειδησίας*, ἡ ὁποία μὲ τὴν σειρά της θὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀλλοιώσουν τὸ θεολογικὸ περιεχόμενον τῆς ἐννοίας τῆς αἱρέσεως καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ φθάσουν ὁμαλῶς στὸν ἀπώτερο στόχο τῆς συγκρητιστικῆς αἱρέσεως τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*, δηλαδὴ τὴν νομιμοποίησι τῶν αἱρέσεων, τὴν ἀναγνώρισί τῆς *πραγματικῆς ὑπάρξεως* ὄλων τῶν αἱρέσεων, ὡς εὕρισκομένων ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

* * *

Ἐν τούτοις, οἱ *Οἰκουμενισταὶ* μὲ τὴν νέα καὶ ἀντιφατικὴ ἐκκλησιολογία τῆς *Μιᾶς καὶ Διηρημένης Ἐκκλησίας*, στὴν ὁποία κατ' οὐσίαν βασιζονται, ὅταν μὲ ποικίλους τρόπους καλλιεργοῦν καὶ προωθοῦν τὸ ὄραμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἀπολεσθείσης ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἐνώσεως ὄλων τῶν *χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν*, ἔρχονται σὲ πλήρη καὶ ἀπόλυτη ἀντίθεσι μὲ τὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησιολογία, ὅπως αὐτὴ διαχρονικῶς ἐβιῶθη ὑπὸ τῆς Μιᾶς καὶ Μοναδικῆς Ἐκκλησίας, τοῦτ' ἐστὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ ἐνεσαρκώθη στὴν Πατερικὴ καὶ Συνοδικὴ Παράδοσί μας.

Σύμφωνα μὲ τὴν Παράδοσι αὐτὴν,

- ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς *στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας*, ἔχει τὴν ἀπόλυτην πεποίθησι, ὅτι Αὐτὴ καὶ μόνον ἀποτελεῖ τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως καὶ ταυτίζεται ὄντολογικὰ μὲ Αὐτὴν·

- ἡ ἐκκλησιολογικὴ φύσις τῶν εὕρισκομένων *ἐκτὸς τῶν κανονικῶν καὶ χαρισματικῶν ὀρίων* τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας περιγράφεται μὲ ἀπόλυτη σαφήνεια ἀπὸ τὸν π. Ἰουστίνου Πόποβιτς, γνήσιον ἐκφραστὴ τῆς Πατερικῆς Δογματικῆς Θεολογίας, ὡς ἐξῆς:

«Ἐκ τῆς μιᾶς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἰς διαφόρους καιροὺς ἀπεσχίσθησαν καὶ ἀπεκόπησαν οἱ αἰρετικοὶ καὶ σχισματικοί, οἱ ὁποῖοι κατὰ συνέπειαν ἔπαυσαν νὰ εἶναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ σύσσωμοι τοῦ Θεοανθρωπίνου Σώματός Της»⁴⁸.

* * *

Μὲ τὴν ἀναγνώρισί τῆς *πραγματικῆς ἐκκλησιαστικότητος* τῶν αἰρετικῶν εἰσάγεται μία νέα αἵρεσις, μία παναίρεσις, διὰ τῆς ὁποίας κατ' οὐσίαν καταλύεται ἡ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὄντολογικοῦ στοιχείου Αὐτῆς, ἐφ' ὅσον

«ὁ βαθύτερος λόγος τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Ἐνότης Αὐτοῦ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἀντανακλώσης

⁴⁸. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενισμός*, σελ. 82.

τὴν Ἐνότητα τῶν τριῶν θεῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος»⁴⁹.

Ἡ Ἐκκλησία, ὡς Μία, Μοναδικὴ καὶ Ἀδιαίρετος, δὲν ἐπιδέχεται τὴν ὅποιαδήποτε διαίρεσι, ἀλλὰ διαπιστώνει καὶ διακηρύττει τὴν ἀποκοπή, τὸν χωρισμὸ καὶ τὴν ἔκπτωσι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν σχισματικῶν ἐκ τοῦ Σώματος Αὐτῆς.

Τοῦτο, ἡ ἔκπτωσις, ἐπ' οὐδενὶ ἀναίρει τὴν Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ὅποια «ἐδράζεται ἐπὶ τῆς ἐνότητος τῆς δογματικῆς πίστεως»⁵⁰.

Ὡς ἐκ τούτου, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία ἀποκλείει τὴν οἰκουμενιστικὴ ἔννοια τῆς διασπάσεως-διαιρέσεως τῆς Μιᾶς, Μοναδικῆς καὶ Ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας ὡς σχῆμα ὀξύμωρο, ὡς *contradictio in adiecto*⁵¹.

* * *

Εἶναι πράγματι ἄκρως σημαντικὴ καὶ ἐπίκαιρος ἡ πρόσφατος (Νοέμβριος 2014) Ἱστορικὴ Διακήρυξις τῶν ἐν καινοτομία Ἀντιοικουμενιστῶν, οἱ ὅποιοι μὲ τὸ βαρυσήμαντο *Κεῖμενό* τους: «Ἡ νέα ἐκκλησιολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου», προβαίνουν σὲ μία κατὰ πάντα ὀρθόδοξη ἀνατομία τῆς καινοφανοῦς καὶ ἐντελῶς ξένης πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία ἐκκλησιολογίας τῶν Οἰκουμενιστῶν⁵².

Οἱ τίτλοι τῆς Διακηρύξεως αὐτῆς εἶναι ἐνδεικτικοί:

«**1.** Διατυπώσεις τῆς Ἐκκλησιολογίας τῆς “δισπασμένης ἐκκλησίας”», «**2.** Ἐμπρακτὴ ἐφαρμογὴ διαχρονικῶς τῆς νέας ἐκκλησιολογίας», «**3.** Ἀρνηση τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, πίστεως “εἰς Μίαν Ἐκκλησίαν”», «**4.** Ἡ Ἐκκλησία εἶναι αἰωνίως ἀκατάλυτη, ἡ ἐνότητα Χριστοῦ καὶ πιστῶν ἀδιάσπαστη», «**5.** Ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς “οὐ μεμέρισται”», ἡ ἐνότητα εἶναι δεδομένον “κτῆμα” τῆς Ἐκκλησίας», «**6.** Ἡ ἀποκοπὴ τῶν αἰρετικῶν δὲν βλάπτει τὴν Ἐκκλησία», «**7.** Ἐχει καταλυθεῖ ἡ Ἱερωσύνη τῶν Ἐπισκόπων;», «**8.** Ἡ παλαιὰ ἀντίδραση μὲ διακοπὴ μνημονεύσεως τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα».

49. Ἰωάννου Καρμίρη, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, Ἀθῆναι 1973, σελ. 240.

50. Ἰωάννου Καρμίρη, Ἡ Ἐκκλησιολογία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἀθῆναι 1962, σελ. 75.

51. *Contradictio in adiecto*· ἀντίφασις μεταξὺ τῶν τμημάτων-μερῶν ἐνὸς ἐπιχειρήματος.

52. Βλ. ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθμ. 2047/28.11.2014, σελ. 4. • Τὴν Διακήρυξι ἔχουν μέχρι τώρα ὑπογράψει ἕξι Μητροπολίτες, πολλοὶ Καθηγούμενοι Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἀναρίθμητοι Κληρικοί, Μοναχοὶ καὶ Λαϊκοὶ (6.260 ὑπογραφές μέχρι τῆς 13.2.2015 πολ. ἡμ.).

ΙΑ'. Τὸ Κείμενο «Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ»

Τὸ πανορθόδοξως ἐγκριθὲν Κείμενο: «Οἱ σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον» βασίζεται σὲ μία προγενέστερη θεολογικὴ Εἰσήγησι ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὰς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς.

Πρόκειται γιὰ τὴν Μελέτη, ἡ ὁποία παρουσιάσθηκε στὴν Διορθόδοξο Προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1971, μὲ τίτλο: «Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ».

Στὴν Μελέτη τοῦ 1971 ὑπάρχει μία σημαντικὴ διαφορὰ ἐν σχέσει μὲ τὸ Κείμενο τοῦ 1986: ἐνῶ τὸ 1986 γίνεται λόγος μὲ ἀσάφεια θεολογικὴ γιὰ «ἀναγνώρισιν τῆς **πραγματικῆς** ὑπάρξεως ὄλων τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν», τὸ 1971 εἶχε γίνει λόγος σαφῆς γιὰ ἀναγνώρισιν τῆς «**ὄντολογικῆς** ὑπάρξεως ὄλων τούτων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν»⁵³.

Ἡ δημοσίευσίς αὐτῆς τῆς κανονικο-εκκλησιολογικῆς Μελέτης τοῦ 1971 εἶχε συναντήσει τὴν ἔντονη ἀντίδρασι καὶ ἀποδοκιμασίᾳ τῆς ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας, καρπὸς τῆς ὁποίας ἦταν τὸ Ἔγγραμμά εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑποβληθὲν τὸ ἔτος 1972 ὑπὸ τῶν εὐφήμως γνωστῶν Καθηγητῶν Π. Μπρατσιώτου, Π. Τρεμπέλα, Κ. Μουρατίδου, Ἀ. Θεοδώρου καὶ Ν. Μπρατσιώτου.

Μὲ τὸ θεολογικὸ κῦρὸς τους, προσεπάθησαν νὰ ἀφυπνίσουν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῶν *Καινοτόμων* καὶ νὰ μοιρασθοῦν μαζί της τὰς «σοβαρὰς ἀνησυχίας», τὰς ὁποίας «τὸ ἐν γένει ἔργον τῆς προπαρασκευῆς τῆς Μεγάλης Συνόδου» προξενεῖ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μελλοντικὴν πορεία τῆς Ὁρθοδοξίας.

Πολὺ εὐστοχα στὸ Ἔγγραμμά τους, ἐπισημαίνουν τὴν κυρία παθολογία τῆς προπαρασκευῆς τῆς Μεγάλης Συνόδου:

• τὰ συνοδικὰ θέματα προσεγγίζονται «ἐπὶ τῇ βάσει κριτηρίων τῆς συγχρόνου συγκεχυμένης ἐκ τῶν συγκρητιστικῶν τάσεων ἐποχῆς μας» καὶ ὄχι μακρὰν τῶν «διαβρωτικῶν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος θεωριῶν τῶν ἀναπτυσσομένων ἐν τῷ χώρῳ τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως»⁵⁴.

⁵³. Γραμματεία Προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, *Πρὸς τὴν Μεγάλην Σύνοδον*, 1, «6. Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ», Σαμπεζὺ Γενεύης 1971, σελ. 63.

⁵⁴. *Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομία*, Ἔγγραμμά εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1972, σελ. vi.-vii.

Ἡ Μελέτη «Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ», κατὰ τὴν κρίσι καὶ ἀξιολόγησι τῶν πέντε Καθηγητῶν, «ἐμφανίζει ἐκδηλὰ τὰ χαρακτηριστικὰ πλήρους συγχύσεως», ὅσον ἀφορᾷ αὐτὸν τὸν βασικὸ θεσμὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Προειδοποιοῦν τὴν Ἱερά Σύνοδο, ὅτι ἂν γίνῃ ἐν τέλει ἀποδεκτὴ ἡ ἐρμηνεῖα αὐτῆ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, ὡς ἐργαλείου γιὰ τὴν προσπάθεια «τῆς προσεγγίσεως πρὸς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς ὁμολογίας», κατ' οὐσίαν θὰ μετατραπῇ ὁ θεσμὸς τῆς Οἰκονομίας «εἰς ἀζίνην, δι ἧς θὰ ὑποσκάπτεται καὶ ἐκθεμελιούται βαθμιαίως τὸ οἰκοδόμημα αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐκκλησίας»⁵⁵.

Εἰς μάτην ὁμως ἐκοπίασαν οἱ τότε ὀρθοδοξοῦντες θεράποντες τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης· τὸ Ὑπόμνημά τους, ὅπως καὶ ἄλλα Δογματικὰ Κείμενα, ἐνεκλείσθησαν στὸ «θησαυροφυλάκιον»⁵⁶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ δέκα πέντε ἔτη ἀργότερα, τὸ 1986 στὴν Γ' Προσυνοδικὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν, ἡ βασικὴ κανονικο-ἐκκλησιολογικὴ ἀρχὴ αὐτῆς τῆς Μελέτης, «ὡς ἀζίνα ἀκονισμένη», περιεβλήθη τὸ κύρος τοῦ πανορθόδοξου μανδύου.

* * *

Εἶναι ἀξιοσημεῖωτον, ὅτι τὴν Μελέτη «Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ», ὑπεστήριξε ὁ πατριαρχικὸς μητροπολίτης Ἐφέσου Χρυσόστομος (Κωνσταντινίδης), Πρόεδρος τῆς Γ' Πανορθόδοξου Διασκέψεως, καὶ ἐχαρακτήρισε αὐτὴν ὡς «ἓνα σοβαρὸ καὶ προσεγμῆνο κείμενο περὶ οἰκονομίας», ὡς ἐργασία «ποῦ βγήκε ἀπὸ τὰ χέρια τῶν καλλίτερον δογματολόγων ποῦ διέθετε τότε ἡ ὀρθόδοξη θεολογία μας»⁵⁷.

55. Αὐτόθι, σελ. vii.

56. **Πατριάρχου Ἀθηναγόρου** († 1972): «Τὰ δόγματα εἶναι ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας, ὁ πλοῦτος της· διὰ τοῦτο τὸν κρατοῦμεν εἰς τὸ **θησαυροφυλάκιον**», «ὁ αἰὼν τοῦ δόγματος παρήλθε».

(Στό: **Ἀρχιμ. Σπυρ. Μπιλάλη**, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, τ.Β', Ἀθῆναι 1969, σελ. 339 καὶ 340).

57. **Μητροπολίτου Ἐφέσου Χρυσοστόμου Σ. Κωνσταντινίδου**, Ἡ Ἀναγνώρισις τῶν Μυστηρίων τῶν Ἑτεροδόξων σὺς Διαχρονικὲς Σχέσεις Ὁρθοδοξίας καὶ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ, ἐκδ. «Ἐπέκτασις», Κατερίνη 1995, σελ. 102. • Ὁ μητροπολίτης Ἐφέσου θεωρεῖ ὡς «ἐμπεριστατωμένη ἀπάντησι» πρὸς τοὺς πέντε Καθηγητὰς τὴν ἐκτενῆ ἐργασία τοῦ τότε μητροπολίτου Ἀξώμης Μεθοδίου (μετεπειτα Θυατείρων καὶ τέλους Πισιδίας): «Περὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Οἰκονομίαν - Ἀπάντησις εἰς Καθηγητὰς τῆς Θεολογίας», περιοδ. «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος», τ. ΝΕΤ' (1974), σελ. 5-55 καὶ 261-270, τ. ΝΖ' (1975), σελ. 65-79 καὶ 309-353, τ. ΝΗ' (1976), σελ. 5-24.

ΙΒ'. Ὁ Ἐλβετίας Δαμασκηνὸς καὶ ἡ «διάσπασις» τῆς Ἐκκλησίας

Εἶναι βέβαιος ὁ καθοριστικὸς ρόλος στὴν σύνταξι ἀμφοτέρων τῶν προαναφερθέντων *Κειμένων* τοῦ μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ ἔτη 1969-2003 διετέλεσε Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς *Μεγάλης Συνόδου* καὶ ἐπομένως εἶχε τὴν κύρια εὐθύνη γιὰ τὸν συντονισμὸ ὅλης τῆς διαδικαστικῆς προετοιμασίας.

Στὸ βιβλίο του: «*Οἱ Θεολογικοὶ Διάλογοι – Μία ὀρθόδοξος προοπτικὴ*» περιέχονται κείμενα, τὰ ὁποῖα ἐκφράζουν τὴν θεολογικὴ του σκέψι ἀκριβῶς κατὰ τὴν περίοδο τῆς προετοιμασίας τῆς *Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως* τοῦ 1986.

Προλογίζων τὴν Συλλογὴ τῶν Μελετῶν του, διατυπώνει τὴν βασικὴ ἀρχὴ αὐτῆς τῆς νέας ἐκκλησιολογίας τῶν καινοτόμων ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν, ὀραματιζόμενος

«τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν ἐνότητα ποῦ θὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς τῆς τραγικῆς διασπάσεως εἰς τὸ σῶμα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας καὶ Καθολικῆς Ἐκκλησίας»⁵⁸.

* * *

Ὁ μητροπολίτης Δαμασκηνὸς ὁμιλεῖ γιὰ διάσπασι τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας, ἂν καί, κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ἀντίληψιν, ἡ ἀπόσχισις – ὄχι διάσπασις τῆς Ἐκκλησίας – τοῦ δυτικοῦ χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὴν *una, sancta, catholica et apostolica Ecclesia* ἦταν καὶ παραμένει ἓνα τραγικώτατο ἱστορικὸ γεγονός, μὲ ἀνυπολόγιστες συνέπειες καὶ ἐπιπτώσεις.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ ἀείμνηστος π. Ἰουστίνος Πόποβιτς ἀναφέρεται σὲ τρεῖς πτώσεις, οἱ ὁποῖες καθώρισαν τὴν πορεία τοῦ σύμπαντος κόσμου: εἶναι οἱ πτώσεις πρῶτον τοῦ Ἐωσφόρου, δευτέρου τοῦ Ἀδὰμ καὶ τρίτου τοῦ Πάπα.

Ἡ ἀποκοπὴ καὶ ἡ ἔκπτωσις τῆς Δύσεως ἀπὸ τὸ Σῶμα τοῦ Θεανθρώπου δὲν συνεπάγεται ἐπ' οὐδενὶ τὴν διάσπασί Του, τὴν διάσπασι τῆς Μιᾶς καὶ Μοναδικῆς καὶ Ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας.

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς Θεολογίας Δημήτριος Ἰ. Τσελεγγίδης γράφει σχετικῶς:

«Ἀποτελεῖ ἄρνησις τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας, ἄρνησις τῆς ταυτότητος καὶ τῆς αὐτοσυνειδησίας Της, ὅταν κάποιος κάνει λόγο ἐνσυνείδητα γιὰ

58. Μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, *Οἱ Θεολογικοὶ Διάλογοι - Μία Ὀρθόδοξος Προοπτικὴ*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ.13.

διηρημένη Ἐκκλησία.»⁵⁹.

Ῥσον ἀφορᾶ τὴν ἀναγνώρισι τῆς ἐκκλησιαστικότητος τῶν εὐρισκομένων ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ μητροπολίτης Δαμασκηνὸς γράφει:

«Προσωπικῶς πιστεύω, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἀνέπτυξα, ὅτι ἡ ὕπαρξις τῆς Ἐκκλησίας ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ πλήρει ἐννοίᾳ τῆς λέξεως Ἐκκλησία, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναγνωρισθῆ...»⁶⁰.

---

59. «Ἐν Συνειδήσει», Ἑκτακτὴ Ἔκδοσι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου. Ἰούνιος 2009, σελ. 78.

60. Μητροπολίτου Ἑλβετίας Δαμασκηνοῦ, *Οἱ Θεολογικοὶ Διάλογοι - Μία Ὁρθόδοξος Προοπτικὴ*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ.136.

Η'. *Συνοδικότητα ἢ ἀνατολικὴ ἐκδοχὴ τοῦ «Παπικοῦ Πρωτείου»;*

Θὰ πρέπει, μὲ ἰδιαίτερα μάλιστα ἔμφασι, νὰ τονίσουμε τὴν μεγάλη σημασία, τὴν ὁποία ἔχει τὸ ἐπίρρημα στὴν ἔκφρασι τοῦ μητροπολίτου Δαμασκηνοῦ: «*προσωπικῶς πιστεύω*», διότι μας ἀποκαλύπτει κάτι πολὺ σημαντικὸ γιὰ τὴν φύσι τῆς ὑπὸ τῶν *καινοτόμων ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν* σχεδιαζομένης *Μεγάλης Συνόδου*.

Στὴν *Μελέτη* του: «*The Authority of the Ancient Councils and the Tradition of the Fathers*», ὁ π. Γ. Φλωρόφσκυ ἀναφέρει μία βασικὴ ἀρχὴ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀθθεντία τῶν Συνόδων: «*Ἡ Σύνοδος δὲν εἶναι ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας*»⁶¹.

Οἱ ὄντως Ὀρθόδοξοι Σύνοδοι συνεκαλοῦντο, ἐλειτούργουν καὶ ἀπεφαίνοντο πάντοτε συλλογικῶς καὶ μόνον ὡς ἀντιπροσωπεύουσαι τὴν *Συνείδησι τῆς Συνόλου Ἐκκλησίας*, διότι ἦσαν χαρισματικὰ γεγονότα, τὰ ὁποία ἔδιδαν μαρτυρίαν τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Πίστεως τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, οὐδέποτε δὲ ἐξέφραζαν «*προσωπικὰ-ὑποκειμενικὰ πιστεύω*» τῶν συνοδικῶν αὐτῶν μελῶν.

Ἀντιθέτως, στὴν περίπτωσι τῆς προετοιμαζομένης *Μεγάλης Συνόδου*, παρατηροῦμε κάτι τὸ ἐντελῶς διαφορετικόν: ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖο αὐτὴ ἐτοιμάζεται, μαρτυρεῖ ὅτι ἡ σύγκλησις αὐτῆς δὲν ἀποβλέπει στὴν *γνησίαν συνοδική-συλλογική-καθολικὴ ἐκπροσώπησι* τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὁποία θὰ ἀπεκάλυπτε τὴν Ὀρθόδοξη Θεανθρώπινη Πρότασι ἔναντι τῶν συγχρόνων μας ἱστορικῶν προκλήσεων.

Εἶναι πασιφανές, ὅτι ἡ *σχολακιστικὴ προπαρασκευὴ* τῆς *Μεγάλης Συνόδου* ἀποσκοπεῖ στὸ νὰ ἀναδειχθῆ σὲ *πλατφόρμα*, ὅπου προσωπικὰ ἰδεολογήματα τῆς μειοψηφίας τῶν *Οἰκουμενιστῶν*, χωρὶς οὐσιαστικὴ συμμετοχὴ τῶν *ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν*, ἀποκτοῦν πανορθόδοξο κῦρος καὶ συνοδικὴ κάλυψι.

* * *

Οἱ Οἰκουμενισταί, οἱ ὁποῖοι ἐτοιμάζουν τὴν *Μεγάλη Σύνοδο*, ἐξ αἰτίας τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτῶν ἀπὸ τὸ Πατερικὸ φρόνημα, λησμονοῦν ἢ παραθεωροῦν τὴν σωτηριώδη ἀλήθεια, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς Πίστεώς μας ἀποτελεῖ τὴν «*ἅπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς ἁγίοις πίστιν*»⁶².

61. «*Bible, Church, Tradition: an Eastern Orthodox View*» in: *Collected Works of Georges Florovsky*, Vol. I (Massachusetts, 1972), σελ. 97.

62. Ἰούδ. α' 3.

Αποτελεῖ ἐκκλησιολογικὴν ἀρχὴν θεμελιώδη, ὅτι ἡμεῖς δὲν καλούμεθα νὰ ἐπινοήσουμε τώρα τὴν Ὁρθόδοξη Πίστι καὶ νὰ τὴν ὀρίσουμε σύμφωνα μὲ *προσωπικὰ-ὕποκειμενικὰ* κριτήρια.

Ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις μᾶς παραδίδεται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, διὰ Πράξεως καὶ Θεωρίας, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Θεάνθρωπος παρέδωσε Αὐτὴν στοὺς Ἀποστόλους καὶ Αὐτοὶ στοὺς Διαδόχους Αὐτῶν.

Τοιουτοτρόπως, μαθητευόμενοι παρὰ τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων, πρέπει νὰ παραλαμβάνουμε ἀναλλοιώτως ὅ,τι μᾶς παρεδόθη ὑπ' Αὐτῶν, δηλαδὴ τὴν *ἅπαξ ἀποκαλυφθεῖσαν-παραδοθεῖσαν Ὁρθόδοξον Πίστιν*, νὰ υἱοθετοῦμε Αὐτὴν καί, διὰ μέσου ἀνοδικῆς πορείας καθάρσεως, φωτισμοῦ καὶ θεώσεως, νὰ καθιστῶμεν Αὐτὴν προσωπικὸ κτῆμα μας.

* * *

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἰδίως κατὰ τὸν παρελθόντα Κ' αἰῶνα, ἐποχὴ τῆς *συγκρητιστικῆς παγκοσμιοποιήσεως*, τῇ ἐπιδράσει τῆς *Ὀικουμενικῆς Κινησεως*, ἔχει ἀναπτυχθῆ εὐρεία συζήτησις τοῦ *ἐκκλησιολογικοῦ θέματος*, δηλαδὴ τῆς *αὐτοσυνειδησίας* τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν *ἐτεροδόξων χριστιανικῶν Κοινοτήτων*.

Τὸ θέμα αὐτό, κατ' οὐσίαν *σωτηριολογικό*, ἐπειδὴ ἀφορᾷ τὰ ὅρια τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει νὰ ἀπαντηθῆ σύμφωνα μὲ τὴν *«ἅπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς ἁγίοις πίστιν»*, ὄχι δὲ σύμφωνα μὲ τὴν *ὕποκειμενικὴ-προσωπικὴ* ἀντίληψιν τῶν *καινοτόμων ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν*.

Προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῆ τοῦτο, ἀπαιτεῖται σοβαρὰ ἐμβάθυνσις στὸν *θεανθρώπινο νοῦ* τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσεκτικὴ σπουδὴ στὴν Πατερικὴ, Συνοδικὴ καὶ Κανονικὴ Παράδοσι τῆς Ὁρθοδοξίας.

Αὐτὴ ἡ μεθοδολογία φαίνεται σαφέστατα στὰ Πρακτικὰ τῶν Ἀγίων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων: ἐκάστη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος διετύπωνε ἕναν Δογματικὸ Ὅρο, ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸς ἀπὸ τὴν συνείδησι τῆς Ἐκκλησίας ὡς Δόγμα Πίστεως, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδειχθῆ, μέσῳ Πατερικῶν καὶ Συνοδικῶν *χρήσεων*, ὅτι Αὐτὸς εὐρίσκετο ἐν συμφωνίᾳ μὲ τὴν προηγηθεῖσα Εὐαγγελικὴ, Ἀποστολικὴ, Πατερικὴ καὶ Κανονικὴ Παράδοσι (*consensus patrum*).

Ἡ ἅγιοπνευματικὴ αὐτὴ διαδικασία, ἡ ὁποία ἀναδεικνύει τὴν ζῶσα-χαρισματικὴ συνείδησι καὶ πεποιθήσι, ὅτι πορευόμεθα *«ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις πατράσιν»*, ἀποδεικνύεται μὲ ἀπόλυτη τεκμηρίωσι, ὅτι ἀπουσιάζει παντελῶς ἀπὸ τὶς προπαρασκευαστικὰς δραστηριότητες πρὸς τὴν *Μεγάλῃ Σύνοδο*.

* * *

Τὴν ἀντικατάστασι τοῦ Ὁρθοδόξου Συνοδικοῦ Θεσμοῦ, ὅπως ἐν συντομίᾳ προεγράφη, μὲ ἕνα *σύστημα*, τὸ ὁποῖο ἐπιτρέπει τὴν ἐπιβολὴ καὶ ἐμπέδωσι τῆς *ιδιωτικῆς οἰκουμενιστικῆς ιδεολογίας* τῶν

ἐπιφανῶν *Οἰκουμενιστῶν* σὲ ὅλες τὶς ἐπίσημες ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, στηλιτεύει ὁ ἀείμνηστος Δογματολόγος π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ὅταν τὸ 1977 ἀπευθύνεται γιὰ δευτέρη φορὰ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, διαμαρτυρούμενος ἐναντίον τῆς συγκλήσεως τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου».

Στὸ περίφημο *Κείμενό* του: «*Περὶ τὴν Μελετωμένην “Μεγάλην Σύνοδον” τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*» (Ἀπρίλιος 1977), ἀναφέρει χαρακτηριστικῶς:

«...ὄπισθεν ὄλων τῶν τοιοῦτου εἶδους ἐνεργειῶν εὐρίσκεται μίᾳ κρυφῇ ἐπιθυμίᾳ ὠρισμένων ἀνθρώπων τοῦ σημερινοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως: ὅπως... ἐπιβληθῇ... τελικῶς καὶ ὀριστικῶς εἰς τὰς Ὀρθόδοξους Ἀυτοκεφάλους Ἐκκλησίας... καὶ ὅπως ἐπικυρώσῃ καὶ κατοχυρώσῃ τοῦτο τὴν νεοπαπιστικὴν του ἐπιβολὴν ταύτην διὰ μιᾶς “Ὀικουμενικῆς Συνόδου”»⁶³.

Τὸ 1986, στὴν Γ' Προσνοδικὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν, ἡ πεποιθήσις του αὐτῆ ἐπιβεβαιώνεται ὡς προφητικὴ, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐμφανὲς μὲ πόση εὐκολία καὶ ἐλαφρᾶ τῇ συνειδήσει αὐτῆ ἡ νεοπαπιστικὴ ἐπιβολὴ ἢ ὁ ἀνατολικὸς νεοπαπισμὸς⁶⁴ τῶν *Οἰκουμενιστῶν* ἀθετεῖ καὶ ἐν τέλει καταστρέφει τὴν γνησίαν συνοδικότητα στὰ ὄρια τῆς λεγομένης ἐπισήμου ὀρθοδοξίας.

Ἄρά γε, τί εἶχε συμβῆ τότε;

* * *

Ἡ Γ' Προσνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τέσσερα ἐγκριθέντα *Κείμενα* ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου», ἐπικύρωσε καὶ τὸν «*Κανο-*

63. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Περὶ τὴν Μελετωμένην “Μεγάλην Σύνοδον” τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας* (Ἀπρίλιος 1977), σελ. 15.

• Παρόμοιες ἐπισημάνσεις ἔχουν γίνῃαι προσφάτως:

α. Ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεον: «*Τὰ Κείμενα, τὰ ὁποῖα ἐτοιμάσθηκαν ἀπὸ δεκαετίες στὶς Προσνοδικὰς Πανορθόδοξες Διασκέψεις, εἶναι ἀγνωστα στοὺς περισσοτέρους Ἀρχιερεῖς, καὶ σὲ μένα, παραμένουν σὲ κάποιες Ἐπιτροπὲς καὶ Γραφεῖα, καὶ δὲν γνωρίζουμε τὸ περιεχόμενό τους*».

(Ἐφημερ. «Ὀρθόδοξος Τύπος», ἀριθμ. 2020/2.5.2014, σελ. 7).

β. Ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ Δογματικῆς Θεολογίας Δημήτριον Ἰ. Τσελεγγίδην, στὴν βαρυσήμαντη Ἐπιστολῇ του πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς ἐπισήμου τοπικῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὴν ὁποία καταγράφει τὴν «*ἀπόκλιση ἀπὸ τὴν ἀγιοπνευματικὴν λειτουργίᾳ τῆς Συνοδικότητος τῆς Ἐκκλησίας*» καὶ ἐμφάνισι «*μιᾶς κάποιας μορφῆς Παπισμοῦ στὸ χῶρο τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας*».

(Ἐπιστολὴ τοῦ Καθηγητοῦ Δ. Ἰ. Τσελεγγίδη γιὰ τὸν Διμερῆ Θεολογικὸν Διάλογο Ὀρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν στὸ Ἀμμὰν τῆς Ἰορδανίας, 15-19.9.2014, Θεσσαλονίκη 1-10-2014, βλ. <http://aktines.blogspot.gr/2014/11/15-19-2014.html>).

64. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, ἐνθ' ἄνωτέρω, σελ. 14.

νισμόν Λειτουργίας τῶν Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων».

Στὸ Ἄρθρο 16, διευκρινίζεται ὁ χαρακτήρ καὶ τὸ κύρος τῶν συμφωνηθέντων *Κειμένων*:

«Ἐχουν *εἰσηγητικὸν χαρακτήρα* πρὸς τὴν “Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον”, διὸ καί, καίτοι ἀποτυπώνουν τὴν ἐπὶ τῶν συγκεκριμένων θεμάτων ὀρθόδοξον παράδοσιν, *δὲν ἔχουν ἄμεσον δεσμευτικὸν κύρος* διὰ τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας, πρὶν ἢ ἀποφανθῆ ἢ “Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος”»⁶⁵.

Ἐν τούτοις, ὅπως δὲ παραδόξως, στὴν πρώτη σελίδα τοῦ προαναφερθέντος ἐκκλησιολογικοῦ *Κειμένου*: «*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον*», ἔχει τεθῆ ἡ ἐξῆς ἐνημερωτικὴ ὑποσημείωσις, ἡ ὁποία εἶναι ὄντως ἀποκαλυπτικὴ γιὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ συνοδικοῦ ἤθους ὑπὸ τῶν *Οἰκουμενιστῶν*:

«*Καίτοι ἡ Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ὤρισεν ὅτι αἱ μέχρι τῆς συγκλήσεως τῆς “Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου” λαμβανόμεναι ὑπὸ τῶν Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων ἀποφάσεις δὲν ἔχουσι κανονικὴν ἰσχὺν πρὸ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀποφάνσεως τῆς “Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου” ὁμως, λόγω τῆς φύσεως τοῦ θέματος κρίνεται ὑπὸ τῆς παρούσης Διασκέψεως ὅτι αἱ οὕτω λαμβανόμεναι εἰσηγητικαὶ ἀποφάσεις δύνανται νὰ ἔχουν ἄμεσον ἐφαρμογὴν*»⁶⁶.

Τὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποία ἐγείρονται, εἶναι εὐλογα:

- Ὅταν οἱ ἀποφάσεις τῆς Προσυνοδικῆς Διασκέψεως ἤδη ἐφαρμόζονται *de facto* πανορθοδόξως, ποῖος ὁ λόγος πλέον τῆς συγκλήσεως τῆς Μεγάλης Συνόδου;

- Δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο πλήρη ἀναίρεσι καὶ κατάλυσιν τοῦ Συνοδικοῦ Θεσμοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας;

- Δὲν τοποθετεῖται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπεράνω τῆς Καθολικῆς Συνοδικῆς Συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡ μικρὰ ὁμάς τῶν συνήθως ἐπαγγελματιῶν *Οἰκουμενιστῶν*;

- Ποῖος ἐξουσιοδότησε αὐτούς, ὥστε μὲ τὸ ἀναμφισβήτητο νεοπαπιστικὸ ἦθος τους νὰ λαμβάνουν ἐσπευσμένως ἀντορθοδόξους ἀποφάσεις καὶ μάλιστα νὰ ἀποφαίνονται περὶ τῆς «*πραγματικῆς*» καὶ «*ὄντολογικῆς*» *ὑπάρξεως* τῶν *ἐτεροδόξων Κοινοτήτων*;

⁶⁵. Περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», ἀριθμ. 369/15.12.1986: «*Τελικὰ Κείμενα -Αποφάσεις τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως*», (28.10-6.11.1986), σελ. 5.

⁶⁶. Αὐτόθι, σελ. 9.

• Εἶναι ἐνδεικτικόν, ὅτι ἡ διευκρίνισις-ὑποσημείωσις αὐτὴ δὲν ἔχει τεθῆ στὸ *Κείμενο* τοῦ «*Κανονισμοῦ Λειτουργίας Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων*» (**Ἄρθρον 16: Αποδοχὴ κειμένων-λήμεις ἀποφάσεων-χαρακτήρ αὐτῶν**), ἀλλ' ἔχει τεθῆ ὡς ὑποσημείωσις τοῦ *Κειμένου Γ'*: «*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον*», ὅπου γίνεται ἀναφορὰ στὴν «*πραγματικὴν ὑπαρξίν ὅλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν*»

(περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», αὐτόθι: *Μητροπολίτου Ἑλβετίας Λαμασκηνοῦ, Πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον-Προβλήματα καὶ προοπτικά*, Ἀθῆναι 1990, σελ. 66).

ΙΔ'. Ἡ ἀναγνώρισις τῆς Η' καὶ τῆς Θ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου⁶⁷

Ἡ παραποίησις καὶ ἀλλοίωσις, ἀλλὰ καὶ ὁ καλλιεργούμενος ἐκπαπισμὸς τοῦ συνοδικοῦ πολιτεύματος στοὺς κόλπους τῶν οἰκουμενιστικῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν, καθίστανται βαθύτερα καταννητὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιμετώπισι ἐνὸς τεραστίου θέματος.

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2014, ἡ προερχομένη ἀπὸ τὸν χῶρο τῶν εὐρισκομένων ἐν καινοτομίᾳ Ἀντι-οικουμενιστῶν ἄτυπη «Σύνταξις Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν» ἐδημοσίευσε ἓνα *Κεῖμενο* μὲ τίτλο: «Περὶ τῶν Η' καὶ Θ' Οἰκουμενικῶν Συνόδων», στὸ ὁποῖο ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ὁγδῆς καὶ Ἐνάτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου θεωρεῖται -διακηρύσσεται

«ὡς τὸ κύριο καὶ καίριο καὶ προεξάρχον θέμα τῆς ὁποίας μελλούσης νὰ συνέλθει Μεγάλῃς Πανορθοδόξου Συνόδου»⁶⁸.

Ἐπανειλημμένως, οἱ ἐν καινοτομίᾳ Ἀντι-οικουμενισταί, σὲ διάφορες περιπτώσεις, ἔχουν δηλώσει ὅτι ἡ Μεγάλῃ Σύνοδος θὰ κριθῆ στὸ σημεῖο αὐτό, τὸ πῶς δηλαδὴ αὐτὴ θὰ τοποθετηθῆ ἐναντι τῆς Μεγάλῃς Συνόδου τοῦ 879/880 (ἐπὶ Μ. Φωτίου), καὶ τῶν Ἡσυχαστικῶν Συνόδων τοῦ ΙΔ' αἰῶνος (ἐπὶ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ).

Βάσει ὁμως τῶν ὄσων ἤδη ἔχουν τεκμηριωμένως διαπιστωθῆ μέχρι τώρα, ἐγείρονται τὰ ἐξῆς εὐλογα ἐρωτήματα:

- Ἄρά γε, ὑπάρχει ἔστω καὶ ἀμυδρὰ ἐλπίς, ὅτι μία τοιαύτη Μεγάλῃ Σύνοδος, μὲ προῖστορία καὶ πάτρωνες θεμελιωδῶς οἰκουμενιστικῆς προοπτικῆς, θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς Οἰκουμενικὲς τὶς ἀντιπαπικὲς Συνόδους τοῦ Θ' καὶ ΙΔ' αἰῶνος;

- Πῶς εἶναι δυνατόν, οἱ ἐν καινοτομίᾳ Ἀντι-οικουμενισταί νὰ τρέφουν τέτοιες ἐλπίδες, παραδεχόμενοι ταυτοχρόνως,

«ὅτι σήμερον ὁ Οἰκουμενισμὸς ἐπικρατεῖ καὶ κυριαρχεῖ στὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν ἀρχιερέων ὄλων σχεδὸν τῶν Πατριαρχείων καὶ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν»⁶⁹;

67. Ἐπισκόπου Ὠρεῶν Κυπριανοῦ, «Ὁ Μέγας Φώτιος καὶ ἡ Η' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 5/Δεκέμβριος 2011, σελ. 40-48. Ἐπισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος, «Οἱ Ἡσυχαστικὲς Σύνοδοι τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ὡς ἡ Θ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 7/Δεκέμβριος 2012, σελ. 43-58.

68. Συναξέως Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν: «Περὶ Η' καὶ Θ' Οἰκουμενικῶν Συνόδων» (βλ. <http://www.impantokratoros.gr/AB28A263.el.aspx>). • Βλ. περιοδ. «Θεοδρομία» Θεσσαλονίκης, Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2014, σελ. 440-446.

69. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, «Πορευόμεθα ὄντως πρὸς τὴν Μεγάλῃ Σύνο-

Μία παλαιότερα δήλωση του πρώην Κοσμήτορος της Θεολογικής Σχολής Ἀθηνῶν π. Γεωργίου Μεταλληνοῦ, μᾶς βοηθεῖ νὰ συμπεράνουμε, ὅτι ὄχι μόνο δὲν θὰ ἀναγνωρισθοῦν ὡς Οἰκουμενικὲς οἱ Σύνοδοι τοῦ Θ' καὶ ΙΔ' αἰῶνος, ἀλλὰ θὰ συμβῆ τὸ ἐντελῶς ἀντίθετο:

«Ἐνα ἐπίκαιρο ἐρώτημα εἶναι: Ἡ μέλλουσα νὰ συνέλθει Πανορθόδοξος Σύνοδος τί θὰ κάνει; Ἐτοιμάζεται αὐτὴ ἡ Σύνοδος, γιὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ, ὅπως διαβάζουμε καὶ ὅπως βλέπουμε, στὴν ἀποδοχὴ τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ ὡς ἀθηντικῶν Χριστιανισμῶν. Αὐτὸ εἶναι τὸ τραγικόν. Εὐχομαί νὰ μὴ γίνῃ ποτέ. Ἀλλὰ ἐκεῖ ὀδηγοῦνται τὰ πράγματα»⁷⁰.

* * *

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα αὐτό, τῆς ἀναγνωρίσεως δηλαδὴ ὑπὸ τῆς *Μεγάλης Συνόδου* ὡς Οἰκουμενικῶν τῶν Συνόδων τοῦ Θ' καὶ ΙΔ' αἰῶνος, κρίνεται σκόπιμο νὰ ἀναφερθοῦμε σὲ ἓνα ὄντως θλιβερὸ γεγονός, τὸ ὁποῖο συνέβη τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2011, στὴν Ἱεραρχία τῆς ἐπισήμου τοπικῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

● **Ο** μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέος ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνώσῃ τὴν *Εἰσηγήσί* του: *«Περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 879/880 μ.Χ. συγκληθείσης Συνόδου, ὡς Ὀγδόης Οἰκουμενικῆς»⁷¹.*

● **Ο** μητροπολίτης Γόρτυνος κ. Ἱερεμίας εἶχε ἐτοιμάσει παρομοίαν *Εἰσηγήσι* γιὰ τὴν ἀναγνώρισι τῆς Συνόδου τοῦ 1351 ὡς Θ' Οἰκουμενικῆς⁷¹.

Μετὰ τὶς *Εἰσηγήσεις* αὐτές, ἐπρόκειτο νὰ προταθῆ στὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς ἐπισήμου τοπικῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν *Εἰσηγητῶν* ἢ προώθησις τοῦ θέματος αὐτοῦ στὴν μέλλουσα *Πανορθόδοξο Μεγάλη Σύνοδο*.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα;... Τελικά, οἱ *Εἰσηγήσεις* οὔτε κἂν ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐψηφίσθη ἢ παραπομπὴ αὐτῶν στὸ ἄγνωστο μέλλον!...

Τότε ὁ μητροπολίτης κ. Ἱερόθεος, πλήρως ἀποκαρδιωμένος, ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς ὄντως *τραγικά*:

«Ἀφοῦ, ὅπως ἐλέχθη, ἡ Ἱεραρχία εἶναι “ἀναρμόδια” νὰ συζητᾷ τέτοια δογματικὰ θέματα, ἀλλὰ εἶναι ἀρμόδια νὰ συζητᾷ γιὰ τὸ ΦΠΑ καὶ τὸ ΕΣΠΑ, τότε οἱ εἰσηγήσεις αὐτὲς νὰ καταργηθοῦν»⁷².

οδο;» (βλ. <http://www.impantokratoros.gr/6DC8D27C.el.aspx>).

70. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μεταλληνοῦ, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, *«Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς Πατέρας τῆς Θ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου»*, Ἱερά Μονὴ Μεγάλου Μετεώρου, 2009, σελ. 29.

71. Βλ. τὰ πλήρη *Κείμενα* τῶν *Εἰσηγήσεων*: περιοδ. **«Θεοδρομία»**, Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2014, σελ. 405-427 καὶ σελ. 428-439.

72. Περιοδ. **«Εκκλησιαστικὴ Παρέμβαση»** Ναυπάκτου, ἀριθμ. 183/2011.

Ἐναντιρρήτως, βάσει τῶν ἀνωτέρω, εἶναι σαφεστάτη πλέον ἡ νοθεΐα τοῦ ἐκκλησιολογικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἤθους τῶν *καινοτόμων ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν*, τὸ ὁποῖο διαβρώνεται βαθμιαίως ἀπὸ τὴν ὀρθῶς χαρακτηρισθεῖσαν ὡς *νεοπαπιστικὴ ἐπιβολή*.

* * *

Πάντως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναφορᾶς στὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους τοῦ Θ' καὶ ΙΔ' αἰῶνος, εἶναι ἐκπληκτικῶς ἐνδιαφέρουσα ἡ πρότασις νὰ συμπεριληφθῇ σὲ Αὐτὲς ὡς Οἰκουμενικὴ καὶ ἡ περίφημος –πλήρως ἀντιπαπικὴ– *Πανορθόδοξος Σύνοδος τοῦ 1848*, διότι πράγματι, πᾶσα μελλοντικὴ γνησιὰ Πανορθόδοξο-Οἰκουμενικὴ Σύνοδος θὰ πρέπει

«νὰ μὴν παρουσιασθῇ ὡς ἀποκεκομμένη ἀπὸ τὶς προηγούμενες Συνόδους, ἀλλ' ὡς συνέχειά τους»· ἂν Αὐτὲς παραλειφθοῦν, «τότε θὰ ὑπάρξῃ σοβαρὸ θεολογικὸ καὶ ἐκκλησιολογικὸ πρόβλημα»⁷³.

---

73. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου Ἱεροθέου, «Ἡ Σύναξις τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν», ἔφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθμ. 2020/2.5.2014, σελ. 7.

• Γιὰ τὴν περίφημη Πανορθόδοξὴ Σύνοδο τοῦ 1848, βλ. Ἰωάννου Καρμίρη, *Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*, τ. II, *Εἰσαγωγή καὶ Κείμενον* (σελίδες 20, §§ 23), Ἀθῆναι 1953, σελ. 902-925.

ΙΕ'. Ἡ Δ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις

Μὲ τὴν ἐγκρισί τῶν τεσσάρων *Κειμένων* στὴν Γ' Προσυνοδικὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν στὸ Σαμπεζὺ τὸ 1986, ἐξηγητλήθησαν τὰ θέματα τῆς β' καὶ τῆς γ' ἐνότητος τοῦ θεματολογίου τῆς *Μεγάλης Συνόδου*.

Ἐπομένως, ἄνοιξε νέο στάδιο προετοιμασίας τῆς «Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου», τὸ ὁποῖο πρόκειται νὰ κλείσῃ τὰ ὑπολειπόμενα τέσσερα θέματα τῆς πρώτης ἐνότητος τοῦ θεματολογίου, δηλαδὴ Ὁρθόδοξος Διασπορά, *Αὐτοκέφαλον, Αὐτόνομον καὶ Δίπτυχα*⁷⁴.

Ἐνῶ στὴν ἀποδοχὴ τῆς νέας ἐκκλησιολογίας τῶν *Οἰκουμενιστῶν* ὑπῆρξε πλήρης ὁμοφωνία μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν, μὲ τὰ ἐναπομένοντα τέσσερα θέματα οἱ προσυνοδικὲς ἐργασίες «φθάνουν εἰς τὴν κρισιμωτέραν ἴσως καμπήν»⁷⁵.

Ὁ μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος, Πρόεδρος τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Διασκέψεως, σὲ μία ὁμιλία αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Διασκέψεως, ἔδειξε ὅτι οἱ *Οἰκουμενιστὲς* θεωροῦν περισσότερο σπουδαῖα τὰ διοικητικὰ θέματα τοῦ *Πρωτείου* καὶ τῆς *Ἐξουσίας*, παρὰ τὰ κατ' ἐξοχὴν δογματικὰ θέματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, καὶ ἐχαρακτήρισε τὰ τέσσερα τελευταῖα αὐτὰ θέματα μὲ τὸν ἐξῆς τρόπο:

«*Αναγνωρίζομεν ὅτι εἶναι τὰ δυσκολώτερα καὶ πολυπλοκώτερα. Ἀνάγονται εἰς τὴν σημερινὴν δομὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνὰ τὸν κόσμον. Καὶ πρέπει νὰ ἐπιλυθοῦν*»⁷⁶.

* * *

Ἄν καὶ ἡ Δ' Πανορθόδοξος Προσυνοδικὴ Διάσκεψις ἔπρεπε νὰ συγκληθῆ στὸ ἐγγὺς μέλλον μετὰ τὴν Γ' Πανορθόδοξον Προσυνοδικὴν Διάσκεψιν, ἐν τέλει παρενεβλήθη διάστημα εἴκοσι τριῶν ἐτῶν (!), συνεκλήθη τὸν Ἰούλιο τοῦ 2009.

Ἡ ἀναστολὴ τῆς προπαρασκευαστικῆς διαδικασίας μαρτυρεῖ τὴν βαθεῖα διάσπασιν καὶ ἀλληλο-αμφισβήτησιν, οἱ ὁποῖες ἐπικρατοῦν

⁷⁴ Περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», ἀριθμ. 369/15.12.1986: «*Τελικὰ Κείμενα-Ἀποφάσεις τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως*», (28.10-6.11.1986), σελ. 5.

⁷⁵ *Εὐαγγελίας Βαρέλλα, Διορθόδοξοι καὶ οἰκουμενικαὶ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' Αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 138.

⁷⁶ Γραμματεῖα ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Συνοδικὰ ΙΧ, Σαμπεζὺ Γενεύης 2014, σελ. 198.

μεταξὺ τῶν ἐν τῇ αἰρέσει τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* ὁμοφωνούντων Προκαθημένων καὶ Ἐκπροσώπων τῶν *ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν*.

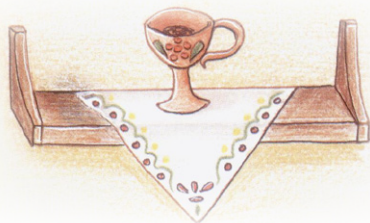
Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μητροπολίτου Βολοκολάμσκ κ. Ἰλαρίωνος, Προέδρου τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ἡ καθυστέρησις ὀφείλεται

«...στὴν οὐσιαστικὴ ἐπιδείνωσι τῶν διμερῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ῥωσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο ὀδήγησε ἀκόμα στὴν προσωρινὴ (τετράμηνη) διακοπὴ τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας μεταξύ τους»⁷⁷.

Πρὸς τὸ παρόν, ἡ Δ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις συνήλθε στὸ Ὀρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Σαμπεζὺ τῆς Ἑλβετίας τὸν Ἰούλιο τοῦ 2009, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἰωάννου (Ζηζιούλα) καὶ ἀσχολήθηκε μὲ τὸ κρίσιμο θέμα τῆς κανονικῆς ὀργανώσεως τῆς Ὀρθοδόξου Διασπορᾶς.

Σύμφωνα μὲ τὸ τελικὸ Ἀνακοινωθὲν,

«ἡ Διάσκεψις ἀπεφάσισε τὴν ἴδρυσιν νέων Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τοῦ κόσμου διὰ τὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τῆς Διασπορᾶς... Πρόεδροι τῶν Συνελεύσεων εἶναι οἱ πρῶτοι τῶν ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ ἐπισκόπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου... Μέλη τῶν Συνελεύσεων τούτων εἶναι πάντες οἱ ὑπὸ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀνεγνωρισμένοι ὡς κανονικοὶ ἐπίσκοποι...»⁷⁸.

⁷⁷. «Ἡ διορθόδοξη συνεργασία στὰ πλαίσια τῆς προετοιμασίας τῆς Μεγάλης Συνόδου» (βλ. <http://www.romfea.gr/patriarxeia/patriarxeia/patriarxeio-mosxas/6821-9767>).

⁷⁸. Τελικὸ Ἀνακοινωθὲν Δ' Πανορθόδοξου Διασκέψεως, Ἰούλιος 2009 (βλ. <http://www.romfea.gr/ektakta-nea/10638-2608>).

Ις'. Ἐπίλογος

Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐπορεύθησαν οἱ καινοτόμοι ὀρθόδοξοι οἰκουμενισταί, στὴν προσπάθειά τους νὰ συγκαλέσουν τὴν «Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον».

Ἐνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους εἰδήμονες στὸν τομέα τῆς Πατρολογίας καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ὁ π. Γ. Φλωρόφσκυ, ὁ ὁποῖος συνέβαλε μὲ τρόπο καθοριστικὸ στὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Ὁρθόδοξου Θεολογίας ἀπὸ τὴν «βαβυλώνια αἰχμαλωσία» τῆς Δυτικῆς Θεολογίας, περιγράφει ὡς ἐξῆς τὴν θέσι τῶν Συνόδων στὴν ζωὴ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας:

«It will be no exaggeration to suggest that Councils were never regarded as a canonical institution, but rather as occasional charismatic events... And no Council was accepted as valid in advance, and many Councils were actually disavowed, in spite of their formal regularity... Indeed, those Councils which were actually recognized as “Ecumenical”, in the sense of their binding and infallible authority, were recognized, immediately or after a delay, not because of their formal canonical competence, but because of their charismatic character: under the guidance of the Holy Spirit they have witnessed to the Truth»⁷⁹...

Ὁ π. Γ. Φλωρόφσκυ μᾶς παραθέτει τὰ δύο βασικὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς αὐθεντικῆς Ὁρθοδόξου Συνόδου: **Χαρισματικὸ Γεγονὸς** (ὁ τρόπος) καὶ **Μαρτυρία τῆς Ἀληθείας** (ὁ στόχος)· δηλαδή, ἡ Σύνοδος εἶναι ἓνα πολύτιμο **Δῶρο-Χάρισμα** τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ στὴν Ἐκκλησία Του καὶ μία ἀποκάλυψις τοῦ ἐν Αὐτῇ σκηνοῦντος Πνεύματος τῆς Ἀληθείας.

Ὅπως ἔχουμε ἀποδειξεῖ τεκμηριωμένα, καὶ τὰ δύο αὐτὰ χαρα-

---

79. «Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ νὰ προτείνω, ὅτι οἱ Σύνοδοι ποτὲ δὲν ἐθεωρήθησαν ὡς ἓνας κανονικὸς θεσμὸς, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς χαρισματικὸ γεγονός... Καὶ καμμία Σύνοδος δὲν ἔγινε ἀποδεκτὴ ὡς ἐγκυρὸς ἐκ τῶν προτέρων, καὶ πολλὰ Σύνοδοι ἐν τῇ πράξει ἀπεδοκιμάσθησαν, παρὰ τὴν τυπικὴ τους κανονικότητα... Πράγματι, ἐκεῖνες οἱ Σύνοδοι, οἱ ὁποῖες ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ὄντως “Οἰκουμενικές”, μὲ τὴν ἔννοια τοῦ δεσμευτικοῦ καὶ ἀλαθῆτου κύρους, ἀνεγνωρίσθησαν ἀμέσως ἢ μετὰ ἀπὸ κάποιο διάστημα, ὄχι λόγῳ τῆς τυπικῆς αὐτῶν κανονικότητος, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τοῦ χαρισματικοῦ αὐτῶν χαρακτῆρος: ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔδωσαν μαρτυρία γιὰ τὴν Ἀλήθειαν».

(«Bible, Church, Tradition: an Eastern Orthodox View» in: *Collected Works of Georges Florovsky*, Vol. I, Massachusetts, 1972, σελ. 96).

κτηριστικά ἀπουσιάζουν στὴν ὑπὸ τῶν *καινοτόμων οἰκουμενιστῶν* προετοιμαζομένην «*Αγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον*».

Αὐτὸς οὗτος ὁ *τρόπος* τῆς προπαρασκευῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι σαφέστατα σχολαστικὸς καὶ γραφειοκρατικὸς, πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς μία ἄλλη καινοτομία τῆς *ἐπισήμου ὀρθοδοξίας*.

Καὶ ὁ *στόχος* αὐτῆς τῆς Συνόδου;... Ἄντι νὰ προβῆ, μὲ τὰ κριτήρια τῆς Πατερικῆς, Συνοδικῆς καὶ Κανονικῆς Παραδόσεως, σὲ διάγνωσι καὶ καταδίκη τῆς συγκρητιστικῆς παναιρέσεως τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* καὶ σὲ θεραπεία τῶν πληγῶν, τὶς ὁποῖες αὐτὴ προεξένησε στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο: νὰ προβῆ σὲ ἀμνήστευσι τῶν αἱρέσεων, δηλαδὴ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν «*πραγματική*» - «*ὄντολογικὴ*» *ὑπαρξι* τῶν *ἑτεροδόξων χριστιανικῶν Κοινοτήτων*.

Ἔστω καὶ ἂν δὲν συγκληθῆ στὸ ἐγγὺς μέλλον (2016) αὐτὴ ἡ *Μεγάλη Σύνοδος*, ἡ ἐπελθοῦσα καταστροφὴ στὶς *ἐπίσημες τοπικὲς Ἐκκλησίες* εἶναι τεράστια καὶ ἀνυπολόγιστη, δεδομένου ὅτι ἡ προετοιμασία τῆς «*Αγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου*» εἶναι ἡ κυρία *πλατφόρμα*, ἐπὶ τῆς ὁποίας καλλιεργεῖται, ἀναπτύσσεται καὶ ἐμπεδώνεται ἡ συγκρητιστικὴ παναίρεσις τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*.

* * *

Τὴν ἀλλοτριωτικὴ αὐτὴ πορεία τῶν λεγομένων *ἐπισήμων τοπικῶν ἐκκλησιῶν* παρακολουθεῖ μὲ εἰλικρινῆ λύπη καὶ βαθὺ πόνο ἡ ἀντιοικουμενιστικὴ Γνησία Ὁρθοδοξία, ἔχουσα βαθεῖα συνείδησι, ὅτι ὅσο προχωρεῖ ἡ ἀποστασία τῶν *Καινοτόμων*, τόσο αὐξάνει ἡ εὐθύνη Αὐτῆς γιὰ τὴν διακράτησι τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ Ὅποία εἶναι τὸ Φῶς καὶ ἡ Ἐλπίδα τοῦ κόσμου.

Ἀκριβῶς στὴν προοπτικὴ αὐτῇ, ἡ Γνησία Ὁρθοδοξία ἐρμηνεύει τὴν ἀνέκφραστη *Δωρεὰ* τοῦ Θεοῦ Δομητόρος τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τὴν προσφάτως ἐπιτευχθεῖσα Ἑνωσι (Μάρτιος 2014) τῶν Ἀντιοικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο.

Τὸ Δῶρο-Χάρισμα αὐτὸ τῆς Ἑνώσεως ἐν τῇ Ὁρθῇ Ὁμολογίᾳ τῆς Πίστεως καὶ ἐν τῇ Θεῖᾳ Εὐχαριστίᾳ μᾶς δίδει τὴν ἐλπίδα, ὅτι παρὰ τὴν ἀναξιότητά μας, Θεοῦ θέλοντος, θὰ ἀξιωθούμε καὶ τοῦ ἐπομένου **Δώρου-Χαρίσματος**, δηλαδὴ τῆς Συγκλήσεως τῆς Μεγάλης Συνόδου τῆς Γνησίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, στὴν Ὅποία θὰ συμμετάσχουν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον οἱ Γνήσιοι Ὁρθόδοξοι Ἀντιοικουμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου.

Στὴν Μεγάλῃ Σύνοδο αὐτῇ, ὅπως προβλέπεται στὸ Κοινὸν Ἑνωτικὸν Ἐκκλησιολογικὸν Κείμενον τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων,

θὰ «διακηρυχθῆ πάση τῇ κτίσει, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἢ ἐν

ἡμῖν Μοναδικὴ Ἐλπίς, ὡς μόνη διέξοδος ἐξ ὅλων τῶν ἀδιεξόδων “διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν”, ἀφ’ ἑτέρου δὲ ἡ πλήρης καὶ ὀριστικὴ ἀντίθεσις, ὡς ἀλληλο-αποκλειομένων, Ὁρθοδοξίας καὶ Συγκρητισμοῦ, οἰκουμενιστικῆς καὶ σεργιανιστικῆς κατευθύνσεως, πρὸς δόξαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Θεομητορικαῖς, Ἀποστολικάϊς, καὶ Πατερικάϊς πρεσβεΐαις»⁸⁰.

---

80. «Ἡ Γνησία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔναντι τῆς Αἵρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ - Θέματα Δογματικά καὶ Κανονικά», Μάρτιος 2014, Κείμενον καταρτισθὲν ὑπὸ τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος-Ρουμανίας-Ρωσικῆς Διασπορᾶς, Κεφάλαιον Ζ', § 6.

